

TÕRVA TEATAJA

Väljaandja: Tõrva vallavalitsus Kujundus: loovbüroo Kuldne Lammas Trükk: Kroonpress Otsepost: Omniva Tiraaž: 3000 Toimetus: Egon Ilisson, kuldne@kuldne.com, 53 736 992

RITSU UJULA TÄITUB TAAS KULTUURI JA MUUSIKAGA

Egon Ilisson

Läinud aastal tehti Ritsu ujulas ära suur töö, et muuta see uhkeks peopaigaks. Selle tulemusena said paljud muusikasõbrad varajaste hommikutundideni nautida alternatiivmuusikat ja reivismist. Tänavu on aga plaanid veelgi vägevamad.

Eelmisel aastal pandi Mulgi Reivi korraldamisel lugematul hulgal energiat ja töötunde ruumide ettevalmistamisse. Juba siis küpses idee kujundada ujulast jätkusuutlik ja kultuurne peopaik, kuid oli vajalik läbi kogeda, kuidas antud hoones ürituse korraldamine ja läbiviimine välja võiks näha. Ürituse üks peakorraldajatest Herko Leesment tunnustab, et see kõik tuli lihtsalt omal nahal läbi proovida: "Kes on külalised ja kuidas kujuneb meeleolu? Naabrid on ju samuti väga lähedal, arvestatav hulk täitsa reivil kohapeal," räägib Leesment, et mullune õnnestunud üritus ainult kinnistas tänavusi plaane.

Ürituse toimumise ajaks valiti kuupäev, mil inimestel on kõrgendatud huvi maskeerida, grimmeerida ja kostümeerida – selleks sai volbriöö ehk Walpurgi ÖÖ. "Eriliseks teeb tänavuse reivi kindlasti see, et oleme peasaali juurde pookinud ka kontsertformaadi. Võimalik on külastada reivi ja saada ka

ühe väga ägeda bändi *live*-kontserdi kogemus," avab Leesment plaane.

Huvitavad esinejad

Korraldaja toob peaesinejatest välja kollektiivi nimega Oopus, kelle loomingu kohtuvad aastatuhandeid vana Eesti pärimusmuusika, elektrooniline tantsumuusika ning valgus ja visuaalid. "Bändi liikmed esitavad kõike *live*'s – nad kutsuvad seda folktroonikaks. Torupilli, vanade regilaulude, acid-süntide TR-09 ja TB-03 ning muusikaga ühes rütmis tuksuvate valguslahendustega sillutab Oopus teed pärimusmuusika ja elektroonilise tantsumuusika jõudmiseks maailma klubiareenidele," usub Leesment nende tulevikku.

"Lisaks märgiks ära ka DJ ja produtsent nimega Planeet. Mees on seotud paljude projektidega ning on mängitud nii legendaarsetel suurfestivalidel, Lõuna-Eesti kultuurimajades ja väljaspool vabariiki – kõik on rahule jäänud," räägib Leesment peole oodatavast tegijast. Mis seal salata, mehel on tagataskus sellised tiitlid nagu "Aasta parim lugu", "Aasta parim album", "Aasta parim produtsent", "Aasta parim Eesti DJ".

Aastatel 2013 ja 2014 pärjati Planeet ka Raadio 2 DNB auhindade jagamisel "Aasta produtsendi" ja "Aasta DJ" tiitliga. Tema album "Ajamasin" nomineeriti parima elektroonilise albumi kategoorias Eesti Muusikaauhindade jagamisel. 2020. aasta detsembris ilmus Planeedi teine stuudioalbum "Hüperuum", mis

„Kuna eeltöö põhisündmuseks on väga mahukas, siis tekkis mõte, et prooviks laupäevase ürituse produktsiooni ära kasutada ka reedese ürituse juures“

valiti 2021. aasta Eesti Muusikaauhindadel parimaks elektroonikaalbumiks.

Kolmas esile toodud nimi on DJ ja produtsent Hurmet Ilus. "Noorena oli ta soololaulja ja mängis ka erinevaid instrumente. Kui Hurmet kuulis oma elu esimest nelja elektroonilise muusika takti, oli ta kindel, et see on armastus esimesest lainest," räägib peokorraldaja. Ilus on plaate mänginud alates 2005. aastast klubides ja festivalidel üle Eesti. Lisaks on ta mänginud muusikat Lätis, Rootsis, Saksamaal, Soomes, Norras, Tais, Kambodžas, Hispaanias, Argentiinas ja Peruu.

Walpurgi ÖÖ-l saab kuulda palju ja

valju elektroonilist muusikat, tutvuda Tõrva Astronoomiaklubi astrofotodega ning saada sõpradeks Tõrva Raadio tegijate ja tegemistega. Saab ka kulgeda läbi keldrite ja saalide, tantsida ja puhatada jalga, silma või kõrva, sotsialiseeruda ja lihtsalt tunda rõõmu elust ja kohalolust.

Päev varem tšellod

Reedel toimub aga hoopis teistlaadi üritus, sest lavale astuvad Tšellopoised & Sõbrad. "Kuna eeltöö põhisündmuseks on väga mahukas, siis tekkis mõte, et prooviks laupäevase ürituse produktsiooni ära kasutada ka reedese ürituse juures. Seda aga tingimustel, et esineja ja sihtgrupp ei tohiks konkureerida põhisündmusega, milleks on siiski Mulgi Reiv," räägib Leesment, et pidi mõtlema ka neile, kes reivida seekord ei soovi.

Sealt tekkis korraldajatel mõte, et kutsutakse kedagi, kes sobituks koguperekontserti formaadiga ja võiks pakuda huvi ka noorele muusikahuvile. Kuna peasaal on suur ja akustika poolest pigem keeruline, siis üks kriteerium oli ka see, et esineja peab kõlama võimsalt, ent samas uuenduslikult. "Trehvasin eelmisel suvel ühel festivalil Tšellopoised & Sõbrad kontsert-*show*'le – see oli väga võimas vaatamine ja kuulamine! Kaheksa väga andekat ja võimekat muusikut koos väga ägeda repertuaariga," kiidab esinejaid Leesment. "Sellest teadmisest sai otsus ja kinnitus, et see kollektiiv täidab ära meie visiooni antud ürituse formaadist."

Turvalisus tagatud

Ruume on kultuuriujulas palju, mida korraldustiim on koristanud, kruntinud, värvinud, ehitanud ja maalinud. "Ruumilahenduse osas laieneme – kui eelmisel Mulgi Reivil sai elektroonilisi

helisid kuulata kahes, siis sel korral on see võimalik koguni viies saalis. Saalid asuvad hoonekompleksi kolmel erineval tasapinnal. Alustame keldrist ehk pommivariendist ja liigume vaikselt üles," lubab Leesment, et tuleb palju mustrit, kunsti ja muusikat. Kogu meeskond usub, et üllatusi on sel üritusel iga nurga taga.

Eelmise aasta õnnestunud reivi piskeseks tõrvatilgaks olid mõned üksikud pika peo jooksul liialt napsutanud või agressiivseks muutunud külastajad. Õnneks ei jäta korraldajad selliste tegelaste eest hoolitsemata ja reageerivad kiiresti. "Teatav muutus on ühiskonnas toimunud, kuid kui rääkida sündmuse korraldamise kogemuse baasil, siis neid väga-väga purjus inimesi jääb õnneks üha vähemaks ja sellega seoses ka peoliste vahelisi konflikte," rääkis Leesment.

Korraldaja sõnul tagavad turvalisuse turvateenuste spetsialistid, kellel on kogemused ja vastav väljaõpe, kuidas hoida korda, kui kokku saab paras hulk erinevate maailmavaadete ja kõnnakutega inimesi. "Selgelt üleolevatele, purjus ja agressiivsetele inimestele meie baarides teenindust ei toimu ja sellises olekus külastajad eemaldatakse Mulgi Reivilt," on Leesment resoluutne. Koostöös kohaliku piirkonnapolitseiga on sündmuse toimumise ajaks Mulgi Reivi toimumise piirkonda määratud patrullekipaaz, kelle reageerimisaeg on vajadusel piisavalt lühike, kui nende abi peaks vaja minema.

Korraldajad kutsuvad üles külastajaid reivima avatud südame, rõõmsa meele ja avastamisrõõmuga!

Piletiinfo kultuurikavas LK 5

Mulgi reivi üheks osaks on põnevad ja julgelt kostüümid. Foto: Egon Bogdanov.

Egon Ilisson, toimetaja

ÜTLED PUHKUS, MÕTLED TÖÖ

Ma ei tea, kas ma olen ainus, kellele tundub, et paljud inimesed puhkavad väga kummalisel kombel. Või tähendab – see, mida nad puhkamiseks nimetavad pigem väsitab neid, kui laseb välja puhata. Tihtipeale kuulen puhkuserisilt tulnud inimeste suust "Issand, kui väsinud ma sellest reisist olen!". Või näen puhkepäeval hommikust hilisõhtuni aias rahmeldavaid inimesi, kes tööle naastes ahastusega kurdavad, kui kurnav nende nädalavahetus oli. See on nii eestlaslik, et me oleme oma "puhkamiste" lõppedes väsinud kui enne.

Me elame ajas, kus kahjuks väga paljud inimesed ei oska puhata ega tegevusetust väärtustada – lihtsalt istuda kodus ja lugeda raamatut või minna kusagile lõkkeplatsile ilma igasuguse ideeta istuma linnulaulu kuulama. Võrkiigis lõunauinaku tegemisest ei julge me mõeldagi. Tunneme, justkui me raiskaks oma aega mitte millegi tegemisele ja tänu sellele elaksime kuidagi vähem või mitteasjalikult.

Juba Ivan Orava isa töötas omal ajal nagu segane ja tegi tööd isegi öösel. Mitte sellepärast, et keegi oleks sundinud – lihtsalt taheti teha! Juba esimese jaanuari ööl hakkas ta tööga pihta ja rügas hommikuni. „Näe, kange himu on tööd teha! Ei jõua kevadet oodata, lähen, panen kohe kartulid maha,“ ei suutnud taat tööst käsi eemal hoida. Nii oli igal öösel ja juba kuuendaks jaanuariks olid Orava isa kogu aasta tööd tehtud.

Loomulikult kirjutas Andrus Kivirähk sellest huumoriga, kuid vägisi tundub, et eestlased kipuvadki elama selle loogika järgi. Kui me aga küsiks endalt, mis meid takistab laisklemast – mõni laupäev või pühapäev lihtsalt poole lõunani magamast, rahulikult pannkooke küpsetamast, seejärel võtmast ette väike jalutuskäik looduses ja õhtul preemiaks kontsert, kino või lauamängud lastega? Enamasti mitte midagi, sest ei jookse ühe päevaga eest ära ei aiatööd ega ta-peedipane.

Niimoodi ennastunustavalt rügades jõuamegi me ühel hetkel seisu, kus oleme end sõna otseses mõttes katki töötanud. Me ei ole need säravhammastega naeratavad skandinaavlased, kes naudivad pensionipõlves veel täie tervise juures vanavanemateks olemist või ringireisimist. Aga miks me ei ole? See jutt, et me ei saa seda endale lubada, sest me peame raha teenima, ei ole vabandus. Me teeme seda tööd niigi kuradima palju ja oleme puhkust väärt. Ja tegelikult me saame endale puhkust lubada!

See ei pea olema reis teisele kontinendile või hirmkallid spaaprotseduurid, see võib olla kõige kiiremal kevadtööde ajal lihtsalt tugitoolis ajalehe lugemine ja kohvijoomine. Ja kui ajaleht loetud, siis võtta kätte raamat, mis on juba aastaid riiulis seisnud. Raamat, mida jälle silmanurgast nähes oleme teismelise kombel punastades mõelnud juba nii palju kordi "küll ma kunagi jõuan su läbi lugeda!". Või vaadata järgi need saated või filmid, mida nii kangesti soovisime vaadata, aga ei saanud – polnud ju aega, sest tööd oli vaja teha.

Jah, ma saan aru, et alguses ongi karmid võõrutusnähtud ja käed karjuvad reha või haamri järele, aga küll see läheb mingil hetkel üle nagu kõikide muude sõltuvustega. Ja need kevadtööd saavad ka ükskord tehtud, lihtsalt veidi hiljem kui Ivan Orava isa, aga küll nad saavad! Ja ega pärast talvist nelja seina vahel olemist ei tohigi kohe esimeste soojade ilmadega ninast verd välja rahmeldada. Maratoni ju ka ei minda jooksmas 100-meetrise treeningu pealt.

Kui inimene ei oska ega taha puhata ja piitsutab end hommikust hilisõhtuni, siis küll keha ükskord ise puhkerežiimi sisse lülitab. Mõne puhul võib see olla hoiatav märguanne terviserikke näol, teisel juhul kahjuks jäetaksegi puhkeasendisse. Ja üks eestlane ju kardabki surma eelkõige sellepärast, et siis jääb mõni parasjagu käsil olev töö pooleli.

Tänavune aprill on südamekuu ja seekord on fookuses kuni 40-aastased mehed. Tegelased, kes peaksid olema meie majanduse üheks tugevaimaks sambaks. Aga et seda koormat kanda, tuleb ka osata puhata, mootoril vahepeal vaikselt tiksuda lasta enne, kui jälle täispöörded peale keerata. Ma loodan, et me oleme väikeste, aga kindlate sammudega selles suunas liikumas, et me saame puhkamises sama headeks, nagu me oleme töötamises.

Puhake rohkem ja... armastage!

KUIDAS LAST STRESSIROHKEL EKSAMIPERIOODIL TOETADA?

Kevad ja sellega kaasnev koolilõpp võivad laste jaoks olla keeruline aeg: pikast kooliaastast on tekkinud väsimus ning põhi- ja gümnaasiumiastmes lisandub mure eksamite pärast. See on aeg, mil paljud noored tunnevad suurt survet ja võivad kogeda stressi.

Peaasi.ee psühholoogi Anna Leena Koržetsi sõnul on koolistressil mitu tunnust, mille järgi lapsevanem võib aru saada, et laps vajab tuge.

„Näiteks kui laps ei tunne rõõmu tegevustest, mis varem rõõmu pakkusid, tõmbub eemale pereliikmetest ja sõpradest, on suheldes ärritunud ja pahur, piisajad ajavad teda närvi, sööb rohkem või vähem kui varasemalt, ei maga piisavalt või just liiga palju. Kõik sellised märgid võivad olla signaaliks, et lapsel võib olla vaimse tervise raskusi, millega ta iseseisvalt toime ei tule,“ selgitas Anna Leena Koržets.

Ta julgustab lapsevanemaid sel teemal lapsega rääkima.

„Oluline on noorele mõista anda, et tema raskusi on märgatud ja ta ei ole oma murega ükski,“ rääkis Anna Leena Koržets.

Psühholoogi viis soovitusi, kuidas lapsega koolistressist rääkida:

- Mõttele läbi, miks sa rääkida soovid ja anna ka lapsele teada.** Oluline on lapsel teada anda, miks sa temaga rääkida soovid. Hea on tuua võimalikult konkreetselt välja, mida oled märganud või mis muret teeb. Näiteks võid öelda: „Ma olen märganud, et sa oled viimasel ajal pidevalt väsinud ja sööd vähem. See teeb mulle muret.“
- Arvesta, et vahel ongi eesmärk märkamine ja küsimine.** Kui tegemist ei ole otsese ohuga, tuleb austada lapse õigust vaikida. Isegi kui laps ei soovi vastata ja lähemalt rääkida on küsimi-

ne ja rääkimise võimaluse pakkumine väga oluline ning võib positiivsele muutusele kaasa aidata.

- Aeg ja koht.** Oluline on leida vestluseks sobiv aeg, veenduda, et nii endal kui lapsel on vestluseks piisavalt aega ning ei ole vaja kohe edasi tormata. Sama oluline on leida vestluseks koht, kus teid ei häirita ja kus saab mugavalt teineteise vastas istet võtta.
- Küsi avatud küsimusi.** Katsu sõnastada küsimused nii, et annad lapsele võimaluse ise kirjeldada põhjuseid, miks ta tavapärane olek on muutunud. Ole valmis last ära kuulama ja ära otsusta juba ette, et kindlasti on tegu koolistressiga. Muutuste taga võib hoopis midagi muud olla. Kui laps ei ole väga avatud kõnelema, küsi näiteks: „Räägi lähemalt“ Too näiteid: „Mõnikord käituvad inimesed nii sellepärast, et... Kas sinuga on ka nii?“
- Tempo.** Hoia vestlus tempo rahulikuks. Ära kiirusta nõuannetega, jätka vestlusesse pause, et laps saaks lisada talle olulist infot või lihtsalt mõelda. Tunnete sõnastamine ja nende tekkimisest rääkimine ei ole üldse nii lihtne kui tunduda võib, eriti noorte jaoks.

Kui laps tundub ebalev, siis kindlasti küsi üle, kas said temast õigesti aru. Vahel aitab enda mõtte kellegi teise suust kuulmine sellest paremini aru saada.

Vestluse lõppedes anna lapsele märku, et sinu poole võib alati pöörduda ja oled tema jaoks olemas.

Vaimse tervise noortenõustamine Peahea

Kui lapsevanem on lapse pärast mures ja ei tea, kuidas teda aidata, võiks abi saamiseks pöörduda Peahea nõustajate poole. Nemat arutlevad koos noorega, mis on nende peamised murekohad ja ühiselt tehakse plaan edasiste abisammude osas.

Peahea nõustamine on suunatud 12-26-aastastele noortele, kes tunnevad, et neil on vaimse tervisega probleeme, näiteks meeleolu alanemine ja kõikumine, ärevus, keskendumisraskused ja motivatsioonipuudus. Peahea nõustamine on tasuta. Nõustamisele saavad registreeruda noored üle Eesti aadressil noustamine.peaasi.ee/noored

Tänavused riigieksamite ajad

Gümnaasium

eesti keel (kirjalik) – 22. aprill
inglise keel võõrkeelena (kirjalik) – 2. mai
inglise keel võõrkeelena (suuline) – 2.–3. mai; 6.–7. mai
matemaatika (kirjalik) – 23. mai

Põhikool

eesti keel (kirjalik) – 31. mai
matemaatika (kirjalik) – 6. juuni
valikeksam vene keeles, bioloogias, keemias, füüsikas, geograafias, ajaloo, ühiskonnaõpetuses või inglise keeles, prantsuse keeles, saksa keeles või vene keeles võõrkeelena – 12. - 14. juuni

KUUFOTO:

Eestile nii palju au ja kuulsust toonud maadluses on kõva järelkasv. Selle eest hoolitseb ka Hummulist pärit ja Tõrva Gümnaasiumis õppiv Venno Põrk, kes tuli kuni 80 kg noormeeste seas U17 vanuseklassi Eesti meistriks. Paar nädalat varem suutis Põrk teenida hirmkõva konkurentsi Tallinn Openil 22 maadleja seas pronksmedali. Konkurendid olid toona Lätist, Leedust, Ukrainast, Rootsist, Saksamaalt, Soomest, Šveitsist, Türgist ja isegi USAst.

SUURIMAD VALLAKASSA TÄITJAD SAID TUNNUSTUSE

22. märtsil said Tõrva valla kümme suurimat maksumaksjat kätte tunnustused. Üritusel kohtuti ka kliimaminister Kristen Michaliga.

Tõrva Vallavolikogu esimehe ja Riigikogu liikme Maido Ruusmanni kutsel toimunud piirkonna ettevõtjate kokkusaamise kulminatsiooniks oli piirkonna suurimate maksumaksjate tunnustamine. Esikümne määramisel arvestati erasektori ettevõtteid, kelle peamine tegevuskoht asus Tõrva vallas ja kes eelmisel aastal enim panustasid vallaelarvesse. Tunnustused andsid üle kliimaminister Kristen Michal, volikogu esimees Maido Ruusmann ja vallavanem Helen Elias.

Puidutööstus esirinnas

Ruusmann tõi välja, et kümnest viis suuremat maksumaksjat on seotud puidusektoriga, mis on kõnekas fakt. „Puit ja selle sidustooted on nii Tõrva vallas kui kogu Lõuna-Eestis inimeste hõive vaatest ülioluline osa. Seetõttu on viimastel aastatel eriti tugevalt üles kerkinud loodukaitse ja metsasektori vastasseisule vaja leida kompromiss, mis lisaks säästvale loodushoiule arvestab ka meie inimeste jätkuva leivaga laual,“ rääkis Ruusmann.

Tõrva valla ettevõtjate kokkusaamine toimus sel korral Põhjamaade suurimas meditsiiniseente sisekasvatuse Shroomwell. „Seened on uus võimalus keskkonnaprobleemide lahendamiseks. Oleme jõudnud ajajärku,

mil peame suutma mõelda suuremalt tänaseks juba iganenud arusaamast, et seened on vaid söömiseks. Kindlasti on nad alussammas Eesti toidujulgeolekule, kuid seejuures pakuvad seened jätkusuutlikke lahendusi nii metsanduses, kliimasoojenemisega võitluses CO₂ sidudes kui ka näiteks elurikkuse taastamisel,” ütles Shroomwell Grupi tegevjuht Siim Kabrits. „Meil on ettevõtte äärmiselt hea meel olla roheinnovat-

siooni eestvedaja seente toel nii Eestis kui kodust kaugemal. Tõrva ettevõtlus- ja looduskeskond soosivad Eesti seente eduloo jätku,” lisas Kabrits.

Minister jäi rahule

Kliimaminister Kristen Michal alustas Tõrva valla külastust Agrone grupi kuuluvast edumeelsest ettevõtte Hummuli Agrost. Agrone esindajad tutvustasid ministrile ambitsioonikat

plaani jõuda 2035. aastaks süsiniku-neutraalsete piimatoodete ning põllumajandussaaduste tootmiseni. „Agrone meeskond mõtleb ja tegutseb väga muljetavaldavalt. Oskus näha väiksemas keskkonnajalajäljes konkurentsieelist ja võimalust kasvada on tulevikuvõimalus. Kahtlemata on neilt oodata tulevikus palju,“ sõnas Michal, kes enne Hummulisse jõudmist osales metsandussektori koosviibimisel Ote-

pääl, kus esindatud oli ka Tõrva valla piirkonna ettevõtjaid.

Ettevõtjate kokkusaamisel tutvustas minister aktuaalsemaid kliimapolitika teemasid. „Tõrva valla ja Valga maakonna ettevõtjatega arutasime Eesti jaoks olulisi energeetikalahendusi, taristu arengut ning metsandusteemasid. Metsanduses määratleme riigis kaitsitava ja majandatava metsa osakaalud,

Tõrva valla TOP 10 maksumaksjad 2023. aastal

Combiwood OÜ
Helme Graanul OÜ
Valga Puu OÜ
Tõrva Tarbijate Ühistu
Skan Holz Helme AS
Hummuli Agro OÜ
Valmap Grupp AS
Ursuit Baltics AS
Helme Pansionaat AS
Tulevik OÜ

sesta tasakaalu peeti sektorile investeeringute tegemiseks kõige tähtsamaks. Ühendustesse ja energiavõrgu kvaliteeti investeerimisesse jätkumist peeti samuti oluliseks teemaks koos kliimaseaduse sünniga. Tõrvas ja Valga maakonnas on hulgani positiivset vaimu kasvaks isegi, kui maailmas on veidi jahedamad ajad, olid kohtumised sisukad ja positiivsed,” võttis Michal optimistlikud kohtumised kokku.

PIKASILLA ON ÜHEKS FESTIVALI SIHTKOHAKS

Sisevete festival kutsub Tõrva valla elanikke sadamate programmides kaasa lööma. Tänavune festival jõuab Tõrva valda 9.-10. juulil Pikasillas.

Neljas Sisevete festival Peipsi järvel, Emajõel ja Võrtsjärvel algab tänavu 29. juunil Vasknarvast ja kestab 10. juulini, kui lõpetatakse Linaski sadamas. 9. juuli õhtul jõuab kolonn ka Pikasilla sadamasse, kus peatutakse kuni järgmise hommikuni.

Festivali käigus seilab paadikolonn ligi 500-kilomeetrisel teekonnal mööda kolme veekogu, peatudes rohkem kui 20 sadamas. Festivali korraldajad

kutsuvad kõiki piirkondlikke kogukondi sadamate programmide loomises kaasa lööma.

Korraldajad soovivad teha igast Sisevete festivali peatuspaigast omaette sündmuse, mis toob rõõmu ja elamusi nii kohalikele kui ka kaugemalt tulijatele. Eesmärk on tõsta au sisse just kohalikud kultuurid ning pakkuda oma inimestele võimalust tutvustada pärimusi, müüa enda tooteid ja hõrgutisi, viia läbi töötubasid, esitleda kunsti, laulda, tantsida ja etelda. Vanuse alam- või ülempiiri seejuures ei ole! Kõiki ideid ja panustamissoove ootame aadressile info@sisevetefestival.ee.

Loomulikult on oodatud festivalist osa võtma ka kõik veesõiduhuvilised. Osalejad saavad seejuures marsruudi ise paika panna – läbida võib kogu 500-kilomeetrise distantsi, liituda endale sobivast sadamast hiljem või lõpetada sõit vastupidiselt varem. Laevastiku eesotsas seilavad ka ajaloolised laevad – lodi Jõmmu ja kale Laura. Paatkonnaga liitumiseks saab end Sisevete festivali kodulehel registreerida juba täna.

Festivali täpsem ajakava koos laevastiku igapäevase marsruudiga:

Laupäev, 29.06 – Vasknarva
Pühapäev, 30.06 – Mustvee
Esmaspäev, 01.07 – Varnja
Teisipäev, 02.07 – Mehikoorma
Kolmapäev, 03.07 – Räpina
Neljapäev, 04.07 – Piirissaar
Reede, 05.07 – Luunja
Laupäev, 06.07 – Emajõe festival – Ulila
Pühapäev, 07.07 – Ulila sadam – Jõesuu sadam – Oiu sadam – Ulge sadam
Esmaspäev, 08.07 – Ulge sadam – Valma sadam – Veldemani sadam
Teisipäev, 09.07 – Veldemani sadam – Kivilõppe kordon – Suislepa sadam – Pikasilla
Kolmapäev, 10.07 – Pikasilla sadam – Limnologia sadam – Linaski sadam

Sisevete festival on osa Euroopa Kultuuripealinn Tartu 2024 põhiprogrammist. Festival toimub tänavu neljandat korda. Sündmus on osalejatele tasuta.

Turismihooja algus on ukse ees – suvituslinn Tõrva on giidide otsingul, kes tutvustaksid külalistele meie mitmekülgset ja kaunist piirkonda. Giidiks sobib vähemalt 16-aastane piirkonna huviline, kes valdab eesti keelt heal tasemel (teised keeled on boonuseks) ning kes soovib teenida lisaraha.

Giidiks saamiseks viiakse läbi tasuta atesteerimine, mille puhul antakse huvilistele varasemalt põhjalik konsept Tõrva valla kohta. Atesteerimine koosneb teooriaeksamist ja koolitusest ning praktilisest eksamist. Sinna on oodatud juba tegutsevad giidid kui ka need, kes alles plaanivad giidindusega alustada ja kel kogemusi veel pole.

Miks osaleda? Mitte ainult sellepärast, et giidiks olemine tähendab lisaissetulekut ja asjakohaseid uusi teadmisi, vaid võite ka võita mõnusa auhinna! Kõigi eksami sooritajate seast loositakse üks võitja, kes saab ühe öö majutuse kahele Wagenkülli lossispaas.

- Atesteerimisel osalemine on tasuta.
- Atesteerimisel osalemiseks ei ole nõutud giidikutse omamine.
- Atesteerimise kehtivus on 5 aastat.

Atesteerimise ajakava:

17. aprill – atesteerimisele registreerumise tähtaeg. Pärast registreerimise lõppu saadame õppematerjali eksamiks valmistumiseks.

8. mai – teooriaeksam (1-1,5 tundi) + koolitus (kuni 3 tundi). Planeeritav aeg: eksam 14.00-15.15, koolitus 16.00-19.00.

Maikuu jooksul (vastavalt eraldi kokkuleppele) toimub praktiline eksam ehk näidisekursioon Tõrva vallas.

Registreeri end hiljemalt 17. aprillil aadressil www.visittorva.ee lehtelt leitavalt lingi kaudu

Kontakt: Justina Greblikaite, tel 502 3373, e-post justina@valgamaa.ee.

Lodi Jõmmu teel oma järgmisesse sihtkohta. Foto: Mihkel Notta

Tasuta koolitustesari lapsevanematele

16. aprillist alustab tasuta suhtlemis-koolitus lapsevanematele ehk Gordoni perekool.

Koolitusele on oodatud kõik lapsevanemad — tulla võib nii ükski kui ka koos abikaasa, partneri või elukaaslasega. Väga oodatud on ka vana-vanemad!

Koolitus sobib Sulle, kui tahad teada:

- kuidas tulla toime lapse jonniga;
- kuidas ennast vanemana kehtestada nii, et suhted ei saaks kahjustada;
- kuidas last kuulamise abil rahustada;
- kuidas seada piire ja koduseid reegleid nii, et pereliikmed neid järgiksid;
- kuidas ära hoida ja lahendada konflikte pereliikmete vahel;
- kuidas vanemana jaksata ja enda vajaduste eest seista.

Loengud toimuvad Tõrva Tervisekeskuse nõupidamiste ruumis.

Loengute ajad: alates 6. aprillist kuni 4. juunini teisipäeviti kell 17.30 - 20.30.

Koolitaja: Sille Jõgeva

Registreerimine ja lisainfo: lastekaitsespetsialistid Tea Tuvikene (e-post tea.tuvikene@torva.ee; tel 5860 8005) ja Kristi Kiusalaas (e-post kristi.kiusalaas@torva.ee; tel 530 90211)

Uuri lisainfot Gordoni perekooli kohta aadressilt www.sinamina.ee/gordoni-perekool

Tartu 20 uus oksjon langetas hinda

Tõrva Vallavolikogu otsusega läks veebruaris elektroonilisele enampakkumisele Tartu tänav 20 asuv kinnistu, mis pandi müüki alghinnaga 130 000 eurot. Esimese hooga

3037 m² suuruse krundiga kinnistu omanikku ei leidnud ning ka teisel pakkumisel 115 000 euroga ostjat ei saanud. Nüüd on huvilistel võimalik see endale soetada 99 000 euro eest. Maja on olnud pidevas kasutuses – viimati tegutsesid seal Tõrva valla sotsiaalosalakonnatöötajad ja perearstid, kes kolisid hoonest välja selle aasta alguses. Lisaks asuvad kinnistul parkimiskohad ja ruumikas abihooned. Uus oksjon kestab www.osta.ee keskkonnas kuni 26. aprillini.

Lisainfo ja ruumidega tutvumine telefonil 515 6243 (Tõnu Jaansalu).

Vald müüb ruumikat Volkswagen Caravellet

Tõrva Vallavalitsus müüb elektroonilisel enampakkumisel www.auto24.ee veebilehel sotsiaalosalakonna sõidukina kasutuses olevat Volkswagen Caravellet (registreerimismärk 430DBF, esmane registreerimine 2019. aastal, läbisõit 314 600 km, VIN-kood WV2ZZZ7HZKH040014).

Sõiduk on igapäevases kasutuses, mistõttu kilometraaz on muutuv. Sõiduk on heas korras ning teadaolevaid probleeme ei esine. Alghind on 21 900 eurot. Oksjoni lõpptähtaeg on 3. mai.

JÜRIÖÖL SAAB RIIDAJAS MATKATA

Anne Jaakson, MTÜ Põdrala Külade Ühendus

Aprill on südamekuu, mille fookuses on südame tervis ja selle tugevdamine regulaarse liikumise kaudu. Tervistavat liikumist saab nautida Riidajas 23. aprillil kell 19 Jüriöö matkal osaledes.

Meie kogukonnas südamekuu tähistamiseks otsustasime MTÜ Põdrala Külade Ühendusega selle ette võtta just 23. aprillil ehk Jüripäeval. Osalejatele ürituse atraktiivsemaks tegemiseks mõtlesime, et miks mitte matkata Märsi talu Koobassauna juurde. Tore, et pererahvas oli lahkesti nõus ja lubas meid oma hoovile.

Ega siis matk ükski osalejaid kohale too – seepärast sai välja mõeldud ka tegevused. Kohale

jõudes toimub väike puhkepaus koos bingoga ja esineb tuletateater Zerkala oma show'ga. Kohapeal on võimalik ka väike kehakinnitus teha (on ju tegu keset nädalat ja pärast tööpäeva toimuva üritusega), kus meie kogukonna tegus liige Siret pakub pannkooke ja pirukaid.

Jüriöö tähistamine ei toimu Riidaja külas esimest korda. Juba Põdrala valla aegadel toimus kaks Jüriöö tõrviku jooksu Gerdruta kabeli juurde ning tagasi. Eelmisel aastal korraldas Anne Pai vahva matka koos tule-show'ga, kus külastasime kogukonnas olevaid maa-aluseid kalmistuid.

Oodatud on kõik, kel soovi – matka pikkuseks Märsi taluni on 3,1 kilomeetrit, seega on see läbitav kõikidele vanusegruppidele. Autod jätame kultuurimaja juurde ja hiljem kõnnime koos tagasi Riidajasse. Kui on soov tulla lemmikloomaga, siis palun arvestada, et tule-show'l on

kavas ka väike pürotehniline element.

Täna kõiki, kes panustavad sündmuse korraldamisse, samuti Märsi talu pererahvast. Suured tänusõnad ka Eesti Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupile, kes sündmust toetab. Tähistame koos südamekuud!

Riidaja

Riidaja on vana asula, mida on esmamainitud Läti Henriku kroonikas seoses paavsti legaadi Modena Wilhelmi käiguga Saksalasse 1226. aastal. Kroonikas on paika mainitud Poderiale nime all. Riidaja on säilinud mõisahooned, kus asuvad raamatukogu ja kultuurimaja. Toimiv on Gerdruta kabel ja ilus liigirohke mõisapark.

Mälestati märtsiküüditamise ohvreid

25. märtsil möödus 75 aastat traagilisest märtsiküüditamisest, mil viidi Siberisse üle 22 000 süütu inimese.

Ilmar Kõveriku eestvedamisel kogunesid Tõrva Vallavalitsuse töötajad küüditatute mälestuskivi juurde, et kivi jalamile asetada pärg ja küünlad.

Tõrva vallavanem Helen Elias sõnas, et võitlus vabaduse ja õigluse eest ei ole kunagi lõppenud. "Me peame hoidma üksteist ja oma riiki ning mäletama minevikku, et sellised õudused ei korduks meie maal enam iialgi," sõnas Elias.

Ilmar Kõverik luges ette Siberisse saadetud perekonna ema poolt kirja pandud mälestuskatkeid. Palve luges õpetaja Arvo Lasting. Mälestustseremooniast said osa ka Tõrva Gümnaasiumi 6. klassi õpilased, kes olid koolitunni raames tulnud külastama Tõrva Vallavalitsust.

Vallavalitsuse esindus asetamas pärga mälestuskivi jalamile.

Petankis alustati võidukalt

6. aprillil avati 2024. aasta petanque'i hooaeg, kui Harku hallis peeti Klubi sarja esimene etapp. Võistlustel osales 13 klubide esindust. Tõrva Petanque klubi esindasid Maris Rõõm, Veroonika Saar, Robin Randrüüt, Harry Lusbo, Kevin Kangur, Toomas Hoole, Janek Kangur ja Mati Rõõm. Šveitsi süsteemis grupifaasi lõpetas Tõrva PK kolmandal kohal, kuid seejärel alistati vastased poolfinaalis ja finaalis ning tulemuseks oli väärtuslik etapivõit. Teine etapp peetakse 27. aprillil.

Alustavad digipädevust tõstvad infopäevad

Tõrva kinos Koit toimus GreenDice'i infopäev, mil kõik huvilised said tutvuda ettevõtte visiooni ja nende poolt pakutavate võimalustega. Nimelt on ettevõtte otsustanud tuua turule uue kogukonnateenuse, mille abil saavad soovijad kasutada süle-, laua- või tahvelarvutit alates 5,90€ eest kuus ja seda koos professionaalse IT-toega ning ilma tähtajalise lepinguta. Lisainfo: <https://greendice.ee/>

Koostöös GreenDice'iga tehakse eakatele IT-maailmas orientumise seeria, kus käesoleva aasta jooksul toimub neli infopäeva, mille eesmärk on õppida selgeks IT-maailma ABC.

Esimene kokkusaamine toimub 22. aprillil kell 11.00 Tõrva gümnaasiumis.

Koolituspäevad on Tõrva valla elanikele tasuta.

Lasteaed Mõmmik valis aasta töötaja

Teist aastat järjest kuulutas Mõmmiku lasteaed välja tehnilise personali seast Aasta Töötaja. Lasteaed valis tänavuks aasta töötajaks kuldsete kätega meistrimehe Vladimiri ehk meie lasteaia Vova. Vladimiri puhul pole kolleegid kiitusega kitsid:

"Vova on abivalmis ja sõbralik, tööd teeb kiiresti ja hästi!"

"Vova abiga võib alati arvestada."

Aitäh, et oled kõigi kolme õppekoha parim remonditööline. Ja mitte ainult, vaid oled alati südamega asja juures!

Peastarvutamise võistlus „Nutisport“

„Nutisport“ on peastarvutamise võistlus, kus võisteldakse 11 erinevas vanuserühmas. Tänavune piirkondlik (Valga-, Võru- ja Põlva maakond) finaali toimus 15. märtsil Tilsa Põhikoolis. Tõrva Koolist kutsuti pärast eelvoorude läbimist finaali 6 õpilast.

Kolmandate klasside õpilaste hulgas saavutas Revo Viljak 3. koha, Kristofer Leitmaa 6. ja Lisbeth Jablonski 7. koha.

Neljandate klasside õpilaste hulgas saavutas Edvard Paul 3. koha, Nigul Johan Lepikov 4. ja Mirelle Gröön 6. koha.

Ala lapsed korjasid nutiprahti

Ala õppekoha 5.-6. klassi õpilased pidasid "Rohejahti" ning püüdsid selle käigus kinni 1573 teeküünlaümbrist, 14 telefoni, 3 tahvelarvutit, 4 hiirt, 5 klaviatuuri, 31 laadijat, 46 juhet, 21 kõrvaklappi ja väiksemas koguses muud nutiprahti. Eriti tublid kogujad olid Andro Anatoli ja Käroli.

"Rohejaht" on Kuusakoski korraldatud keskkonnakampaania, mille eesmärk on keskkonnateadlikkuse suurendamine ning taaskasutuse ja jäätmete sorteerimise vajalikkuse teadvustamine.

14. märtsil tähistati Alal lisaks emakeelepäevale ka π (pii)-päeva. Loodi kunstiteosena π -linn, milles lapsed joonistasid π väärtuses sisalduvad numbrid õiges järjekorras tulpdiagrammina paberile – nii palju kui mahtus, sest teatavasti on π väärtus lõpmatu arv – nii tekkis linna siluett. Pandi kirja ka pi- või pii-ga algavaid sõnu, mida saadi kokku 143. Lahendati ka π -ga seotud ristsõna.

MAAELU EDENDAMISEKS SÜNDIS KOKKULEPE

Maaelu edendamiseks ja positiivse maine hoidmiseks allkirjastati ühiste kavatsuse koostöökokkulepe

Viis aastat korraldatud Maal Elamise päev on muutunud ühiskonnaks üheks maaelu arendamise ja populariseerimise majakaks. Igal sügisel toimuv üleeestiline sündmus avab külastajale maaomavalitused, et tutvustada maal elamise ja tegutsemise võimalusi.

Märtsis allkirjastasid 11 suuremat Eesti maaelu arendusorganisatsiooni ühise kavatsuse koostöökokkuleppe Maal Elamise Päeva korraldamiseks. Koostöökokkuleppe raames tegutsetakse, et tagada maapiirkondade regionaalselt tasakaalustatud elukeskkond ja hoida kõrgel maaelu positiivset mainet. 30% Eesti elanikkonnast elab igapäevaselt maal. Lisaks on teada, et pea pooltel linnas elavatel inimestel on kusagil maapiirkonnas teine kodu, kus viibitakse pea pool oma aastaringist. On selge, et üks fookuspäev aastas veel muutust ei loo. Kuid neile, kes on valikute ees, kas tulla ja jääda maale või jääda linna, võib anda see päev just viimase puuduoleva kinnituse otsustamiseks. Tähtis on ka piirkonna laiem maine ning inimeste üldine meelsus omavalitsuse avatusest ning koostööst oma ettevõtjate ja kogukondadega.

Linna- ja rahvastikugeograafia professor, akadeemik Tiit Tammaru esitles 2023. aasta lõpus Teaduste Akadeemias uurimustööd, kus ta oma kokkuvõttes toob muu hulgas esile, et tänases ülemaailmses pildis on toimumas pööre ehk siis vastulinnastumise protsess ja selle üheks mõjuteguriks on kriiside (majandus-, kliima- ja eluasemekriis, pandeemiad, sõda) eest page mine. Eesti pole siin erand ning ka meil on sellest vaates tasapisi suurenemas järjest nooremate inimes-

te osakaal ning seda haritumate ja kõrgemapalgaliste osas.

"Ka meie oleme seda muutust märganud. Maal Elamise Päeva külastajate seas on kasvanud just nende inimeste hulk, kes tulevad teadlikult avatud piirkonnaga tutvuma ja soovivad saada tõest pilti ning informatsiooni avalike teenuste kättesaadavuse, ettevõtluskeskkonna ning elukoha võimaluste kohta," sõnas Maal Elamise Päeva projektijuht Krista Pegolainen-Saar.

"Elu linnas sõltub väga otseselt elust maal. Meie linnade elekter ja soojus tuleb maalt, toidumeie lauale tuleb maalt, suur osa tööstustest asub väljaspool linnu," ütles regionaalminister Madis Kallas. "Linnaruumis seda kõike pakkuda ei oleks lihtsalt võimalik. Üha tühjenevad maapiirkonnad on ka selge risk meie julgeolekule. Mida ühtlasemalt on Eesti inimeste ja teenustega kaetud, seda paremini suudame vastu panna ka kõikvõimalikele kriisidele, seda nii sise- kui välisjulgeoleku vaates. Sõlmitud maaelu edendamise kokkulepega saame anda head hoogu juurde, et ühelt poolt korraldada põnev ja atraktiivne sügisene maal elamise päev ja teisalt, et seeläbi toetada, et inimesed saaksid ja tahaksid jätkuvalt rõõmuga maal elada."

Ühiste kavatsuste koostöökokkuleppe osapooled on Eesti LEADER Liit, Maaelu Edendamise Sihtasutus, Eestimaa Talupidajate Keskliit, Maaelu Teadmuskeskus, Eesti Linnade ja Valdade Liit, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, Eesti Küllaliikumine Kodukant, Rakvere vald, OÜ Navicup, MTÜ Kogukonnateritajad ning Regionaal- ja Põllumajandusministerium.

Spordi- ja kultuurikava

Spordikava

Kevadine liikumine on hoo sisse saanud: **1.-30. aprillini** toimub koolide sammu- väljakutse "Kevadsammud 2024", kus registreerunud klassid koguvad kuu jooksul liikumisega tekkivaid samme. Tõrva Gümnaasium on aktiivselt väljakutsega liitunud: lisaks klassidele võtavad osa kooli töötajad ja õpilasesindus. Väljakutse lõpus autastatakse aktiivsemad. Infot jagatakse aadressil www.thefitsphere.com/kevadsammud2024/

8. aprillist alustas populaarne liikumisüritus "Otsi sõnu" Tõrva ja Hummuli terviseradadel. Nelja nädala jooksul saab osaleja omale sobival ajal ja meeldivas tempos läbida matkaringi ning leida igal nädalal 10 sõna. Kõik 40 sõna kokku kogudes saab lahenduse ristsõna, mis on allalaetav valla kodulehelt. Matkasarja lõpuks saadavad sõnade otsijad täidetud ristsõna e-posti aadressile tiina.neumann@torva.ee ja saavad korraldajalt info osavõtumeene kätte saamise kohta. Tänavune matkasari on Tartu 2024 temaatiline: saab tutvuda kõigi kultuuri- pealinna osapooltega ja jagatakse teavet selle kohta.

17. aprillil toimub taas Jüriöö jooks, kus 8-liikmelised võistkonnad läbivad teatejooksuna tiiru ümber keslinna. Võistkonnas on 4 tüdrukut/naist ja 4 poissi/meest, kus igal võistkonnaliikmel tuleb läbida kuni 500 meetri pikkune jooksudistants, mida võib läbida ka kõndides ja kogu võistkonnaga ühiselt. Tegemist on mõnusa liikumisüritusega, kus pakutakse osalemisrõõmu nii väikestele kui suurtele. Küll ei puudu aga ka võistlusmoment, sest kõige kiiremini raja läbinud võistkond saab süüdata keskväljakul Jüriöö tule. Registreeri oma võistkond ja tule osalema!

22. aprillil kell 17.15 ootab kepikõnni treener Margis Sein liikumishuvilisi kepikõnni tervisetundi Riiska järve ääres asuvate võrkpalliväljakute juurde. Tegemist on rahuliku kepikõnnitunniga ehk tutvustav treening algajatele (sh vanemaelastele). Treening toimub värskes õhus, kus kombineeritakse kepikõnni üldkehaliste harjutustega. See sobib eriti hästi neile, kes soovivad (taas)alustada liikumisharastusega. Tervisetunniks on võimalus

kohapeal käimiskeppe laenutada.

23. aprillil kell 19 ootab MTÜ Põdrala külade ühendus Jüriöö matkale, mis algab Riidaja mõisa häärberi juurest. Matk viib osalejad Märsi Koobassauna juurde, kus mängitakse bingot ja saab vaadata valgus- ja tuletatrit Zerkala etteastet.

Tõrva Terviserada, mis on 24/7 avatud, ootab liikuma – tule kõndima või jooksmas, tee mõnus rattatiir või otsi esimesi kevade märke. Leia endale meelepärased võimalused liikumiseks oma hea enesetunde ja tervise nimel. Tõrva liigub!

Kultuurikava

- 12. aprill kell 22** Röpina Jack albumiesitlus pubis Juudas. Pilet 10 €.
- 12. aprill kell 22** Öö kohvikus – SP-RING Jane Loomekohvikus
- 13. aprill kell 12** Tõrva valla laulukarussel "Tähtede lava" Tõrva Kiri-Kammersaalis
- 13. aprill kell 22.00** Maandus kutsub: Messy In Heaven (Cäsa, Crusty, GND) pubis Juudas. Pilet 10 €.
- 13. aprill kell 22** Pidula ansambli Elumees Helmes aadressil Kooli 9. Pilet 15 €.
- 18. aprill kell 19** 6-käiguline õhtusöök "Otsides kevadhooaega" Malmizzas. Pilet 50 €.
- 18. aprill kell 19** Lenna trio akustiline kontsert Lossispaas Wagenküll. Pilet 30 €.
- 20. aprill kell 12** Ühingu Eluratas liikmete kevadpidu Tõrva Avatud Noortekeskuses
- 20. aprill kell 15** Mulgimaa maitsete aastalõpupidu Tõrva Gümnaasiumis
- 27. aprill kell 19** Vilde teatri lavastus "Peaegu armastus" Tõrva kinos Koit. Pilet 10 €.
- 3. mai kell 19** Tšellopoisid & sõbrad Ritsu kultuuriuul. Pilet 15/30 €.
- 4. mai kell 20** Mulgi Reiv "Walpurgi öö" Ritsu kultuuriuul. Pilet 25–35 €.
- 9. mai kell 18** Vello Jaska luulekogu "Kodu kiisid mõttekildre" esitlus Tõrva Muusikakooli saalis
- 18. mai kell 18** Muuseumiöö Helme koduloomuuseumis. Pilet 1 €.
- 24. mai kell 19** Ann Vaida stand-up Tõrva kinos Koit

TŠELLOPOISID & SÕBRAD | MULKIDE KULTUURIUJULAS

Reede, 3. mai kell 19–23. Uksed avatakse kell 19, kontsert algab kell 20. Vana ujula, Linna küla, Kesk 8

Piletid hinnaga 15/30 € leiad aadressilt www.fienta.com

MULGI REIV "WALPURGI ÖÖ" [OOPUS & PLANEET]

Laupäev, 4. mai kell 20 - pühapäev, 5. mai kell 4. Vana ujula, Linna küla, Kesk 8

Piletid hinnaga 25–35 € leiad aadressilt www.fienta.com

Töökuulutus: Sotsiaal- osakonna juhataja

Tõrva Vallavalitsus on sotsiaal- osakonna juhataja otsingul!

Ootame Sind väga kandideerima, kui Sa:

- omad kõrgharidust ja varasemat töökogemust antud valdkonnas;
- oled orienteeritud lahenduste leidmisele ja suudad mõelda süsteemselt;
- omad kogemust asutuse juhtimisel, sh meeskonna ja tööprotsesside korraldamisel ja kujundamisel;
- oled avatud suhtleja ja oskuslik läbirääkija.

Pakume Sulle:

- huvitavat ja väljakutseid pakkuvat tööd;
- täiendkoolituse ja enesearengu võimalusi;
- toetavat meeskonda ja meeleolukaid ühisüritusi;
- töökohta suvituslinnas Tõrvas;
- põhipuhkust 35 kalendripäeva.

Konkursil osalemiseks palun saada elulookirjeldus (CV) koos motivatsioonikirja ja palgasooviga hiljemalt 15. aprilliks Tõrva Vallavalitsuse e-posti aadressil torva@torva.ee.

Lisainfo ja kõik aktiivsed töopakumised leiad Tõrva valla kodulehelt.

VOLBRITALL
30. APRILL KELL 21.00 ALA RAHVAMAJAS

PILET 10 € NÕIAMÄNGUD
PARIMA KOSTÜÜMI VALIMINE

PIDULISI TANTSUTAB JA ÕHTUT JUHIB RIVO REHE

VÕTA SÖÖK, JOOK JA NÕIAO KAASA NING TULE TRALLITAMA!

Laudade broneerimine: ERJA 53840849/ RIHO 53323437

VALGAMAA JOOKSU- JA KEPIKÕNNISARI 2024 I ETAPP

41. HUMMULI PARGIJOOKS
11. MAI

TÕRVA LIIGUB! **11.00 LUMIORAVA LASTEJOOKSUDE STARDID** TÕRVA LIIGUB!
12.00 PÕHIJOOKS JA KEPIKÕND

PÕHIJOOKSUL SELGITATAKSE VALGAMAA MEISTRID MURDMAAJOOKSUS

EELREGISTREERIMINE INTERNETIS TIMESPORT.EE

TÄPSEM INFO TÕRVA VALLA KODULEHEL

TORVA SPORDISelts, VALGAMAA JOOKSU- JA KEPIKÕNNISARI, TERVE EESTI EEST!, LUMIORAVA, TÕRVA VALD, EESTI KULTUURIKAPITAL

MAIDO RUUSMANNI

aasta parlamendis

Küsis: Egon Ilisson

Läinud kevadel valiti toonane Tõrva vallavanem ja praegune volikogu esimees Maido Ruusmann 1500 toetaja häälega Riigikokku. Aastakene on sellest möödas ja on paras aeg teha juttu sellest, kuidas on elu parlamendisaadikuna kulgenud ning mis kasu on tõusnud tõrvakatel omakandi-mehest Tallinnas.

Milline oli esimene emotsioon Toompea koridoridesse sisenedes ja kas tundsid endas tunnet, et "siia ma kuulun"? Kas harjusid Toompeaga kiiresti?

Ei tundnud, ei harjunud kiiresti! Ega ma vist ole tänaseni veel täielikult harjunud, aga see pole ka oluline, sest ega ma siia harjuma ei tulnud – pigem ikka missioonile kindla eesmärgi nimel.

Samas pole ma kahetsenud, et see tee Toompeale sai ette võetud. Kindlasti on see kasulik nii maaelu murede aktuaalsena hoidmisele kui ka uue vaate avamine Tõrva asjadega tegelemisele. Olen saanud kinnitust viimase aastaga asja seestpoolt nähes, et fakt "kui me iseenda eest ei seisa, ei seisa väga keegi" on igati tõene. Nii et – annan endast parima.

Kui rääkida töö sisulisest poolest, oleks kohane parafraseerida Oskar Lutsu "Kevadest" tuntud juhtumit Arno kooli jõudmisest, et "kui mina Toompeale jõudsin, olid tunnid juba alanud" – osad kriisid läbi, osad veel kestmas, rahad kulutatud ja pinged poliitikute vahel üleval. Sellist riigieelarve auku, mis vastu vaatas, ei ole varasemalt Eesti ajaloos olnud.

Kallid poliitilised valikud, koroon- ja energiakriisid, sõda, kiiresti

suurenenud kulud riigikaitsele ja languses olev majandus – eks need kõik selle paha olukorra taga ole. Täiendavate kulude tegemise asemel tuleb vastupidi, tugevalt kärpeid teha, et meie tulevased põlved ei peaks maksma meie tänaseid kasvavaid võlgu.

Eelnev omakorda tähendab, et mitmete minu ja maainimestele südame-lähedasemate teemade nagu paremad teed ja ühistransport, rohkem investeeringuid avalikku ruumi – nende jaoks lihtsalt raha riigieelarvest juurde tõsta ei tule kõne alla. Peame proovima

Maido Ruusmann andmas ametivannet.

leida teisi lahendusi, rahastusallikaid ja ajamöödet, et asjad siiski vaatamata rasketele aegadele läheks paremuse poole.

Kindlasti oli üks harjumatus suure osasid ka opositsiooni käitumine pärast valimisi, kus Riigikogu töö blokeeriti enam kui pooleks aastaks. Isegi tänaseks päevaks pole töörütm täielikult taastunud – tegeleme siiani eelmisel kevadel sisse antud arupärimiste ja sisutühjade seaduseelnõu menetlemisega.

Aga ega kurtmine tulemust too ja tuleb anda endast parim. Palju positiivset on ka olnud juba.

Kas oli veel midagi, mis erines täielikult sellest, mida Riigikogu tööst ootasid ja lootsid? Millised on suuremad erinevused võrreldes omavalitusega?

Mitmed asjad on esialgselt arvamusest olnu teistsugused või hakanud teise nurga alt neid vaatama.

Esiteks, inimesed, kes siin töötavad on suures ulatuses oluliselt professionaalsamad ja pühendunud, kui väliselt tundub. Teiseks, võrreldes omavalitsustega on poliitikud siin veel paksema nahaga kriitika suhtes – solvutakse vähem, fookus on enam suuremal vaatel. Arutledes ja vaieldes ollakse üksteisega teinekord teravad ja vaidlused kipuvad ka kirglikuks minema, aga suudetakse ilusti järgmisel hetkel koos edasi töötada. Omavalitsustes võetakse suhtluses rohkem asju hinge ja isiklikult.

Kolmandaks, poliitikud saavad

omavahel paremini läbi kui televisiooni vahendusel näidatakse. Omavahelises suhtluses ja komisjonide töös ollakse enamjaolt produktiivsed. Küll aga käib korralik näitemäng ja seda suuremalt jaolt opositsiooni poolt infotundides ja kohtades, mida meediapilt püüab. Neljandaks, võrreldes kohaliku omavalitsusega, kus peamine fookus on igapäevamurede lahendamisel ning tegevused hästi olmelised ja vahetud, siis siin konkureerivad enam ideed, maailmavaated ning suuremad eesmärgid ja pikemad plaanid. Tegevuste mõjud on üldjoontes laiemad ja pikemaajalisemad.

Viiendaks, maailmavaateline piiritlemine ja ka vastasseisud on oluliselt suuremad kui kohalikul tasandil, kus pigem võrdluses on inimesed ja nende võimekus asjade elluviimiseks, sest kõik poliitilised jõud lubavad suures enamuses samu asju. Kuuendaks, siin ei piisa hea mõtte, idee või visiooni elluviimiseks lihtsalt selle olemasolust. Oluliselt rohkem on vaja leida sellele võimalikult palju toetavaid fakte ja järgijaid, kuna ideede konkurents on palju suurem. Siinoliigid on ju poliitika koorekiht ehk väljendusvõimekuse ja põhjendamise probleemide poole.

Tagantjärele vaadates, siis palju pidid oma elu ümber mängima ja millest loobuma, et pealinna tööle asuda?

Nagu valimistel sai lubatud, siis Tõrva asjadest ma ei kavatse distantseeruda ega ole seda ka teinud. Ajan Tõrva ja Valgamaa asju Tõrva Vallavolikogu esimehena ning Valgamaa Omavalitsuste Liidu juhina. Kui viimased ligi 14 aastat pea iga päev olen harjunud vallamaja uksest sisse astuma ja kõikvõimalike asjadega detailselt tegelema, siis eks ta algul ikka inimlikult harjumatu ole nii äkki ennast välja löigata igapäeva asjade toimetusest. Harjumine võttis ikka aega.

Elukorralduslikult võib öelda, et suurim muutus oli roheluses olevast rahulikkusest maamajast kolimine kohvri otsa, pidevalt asjad kokku, asjad lahti. Kui varasemalt Tallinna-Tartu maantee tundus sõiduks kaunis pikk, siis nüüdseks on saanud sellest armas kodutee, mis toob põhjast lõunasse. Mõnikord on seda tarvis läbida kolm korda nädalas, kui Tõrvas on vaja parasjagu midagi ajada, nii et sõidukilomeetrid koguneb palju – aastaga enam kui 50 000 jagu juba.

Milline näeb välja ühe parlamendisaadiku keskmiselt rutiinne tööpäev?

Ajaliselt rutiinsed ning kindla kavaga on iganädalased fraktsiooni ja komisjonide koosolekud ning suure saali istungid – need on väga kindlatel aegadel ja on juba täna ajaliselt planeeritud kuni 2026. aastani. Aga kõik see, mis nende vahele jääb, on rutiinist kaugel. Päevakavas on palju kohtumisi huvigruppide, ekspertide ja kolleegidega ning rutiini tunda ei saa. Vahest tuleb võtta ette väljasõite nii Eesti-siselt kui ka minna üle piiri – näiteks olene fraktsiooniga käinud nii Tartus kui Võrus, maaelukomisjoniga Maaülikoolis ja loomakliinikus ning Euroopa Liidu asjade komisjoniga Ukrainast Hispaaniani.

Ajagraafik on siin tegelikult uskumatult tihe – kui alguses enne minekut oli mõte, et viimaks, kui ise siin olen, saab pealinnas elavatele sõpradele aastaid lubatud kü-laskäigud ära teha, siis kahjuks pole veel siiani seda jõudnud. Tihti küsitakse, et "noh, kuidas siis Tallinna (öö)elu on", siis aus vastus on, et ma ei tea. Ma pole linnaga veel tutvuma jõudnud ei päeval ega öösel. Siiani on elu olnud vaid liikumine Toompea ja üürikorteri vahel ja siis jälle võimalikult kiirelt kodukanti tagasi. Aga loodan, et ikka jõuan ka Tallinnaga ikka rohkem tutvust teha, kui töörütm veelgi paremini sisse harjub.

Enamik kodanikke saab Riigikogu tööst aimu või näeb enda valitud parlamendiliikmeid ikka peamiselt Riigikogu infotunni kaudu. Seal oled jäänud küllalt märkamatuks. Miks nii? Milline on töö komisjonides?

Pean tõdema, et kuigi natuurilt pean end keskmisest edavamaks inimeseks, siis oma olemuselt olen pigem tugevalt "käed külge, teeme ära" mees. Ilma sügava teemata kaamera ees esineja ja tühja jutu ajaja pole ma kunagi olnud ning seetõttu ütlen juba juba eos ära, et Riigikogu sõnavõttude ja avalike esinemiste tabelisse ma kindlasti ei pürgi, see pole mu eesmärk. Proovin protsesse mõjutada sisuliselt ja tegelikult ka midagi muuta – selleks ma siia tuln. Kas ka suudan, seda näitab aeg. Aga võite kindlad olla, et annan endast parima.

Kui infotundidest rääkida, siis Riigikogu infotunni näol on tegemist eelkõige opositsiooni tööriistaga saada infot ministritelt ja tihti on eesmärgiks ka meediapilti pääsemine. Koalitsioonisaadikud saavad oma soovitud info ja suunised ministritele edastada regulaarsete otsekohtumiste käigus. Seetõttu infotunnis saalis näetegi peamiselt ainult opositsioonisaadikuid.

Riigikogu sisuline töö toimub komisjonides, fraktsioonides ja kohtumistel huvigruppide, ekspertide, ministrite ja ametnikega. Kus-

Parlamendiliiget võib näha üsna tihti ka mulgi kuube kandmas. Foto: Paul Poderat.

Ruusmann tuli aastatel 2007-2008 kahekordseks Balti meistriks bagikrossis ning osales ka Euroopa meistrivõistluste sarjas.

Ruusmann on ajanud väga tugevalt mulgi asja ja olnud ka Mulgi vanem.

Ruusmann oli pikkade aastate vältel Tõrva Loitsu peakorraldaja.

Tütred ja pojaga satutakse tihti ka suusamäele.

juures komisjonide töö erineb suurel määral saalis eksponeeritavast – seal on töö produktiivne, professionaalne ja kaklemist ei ole. Suure saali jõuab juba nn valmis keedetud supp. Aga nagu elus ikka, siis supp ei meeldi kõigile – maitse üle vaieldakse ehk saalis käib peamiselt kritiseerimine eelkõige opositsiooni poolt, olenemata sellest, milline konkreetne erakond parasjagu opositsioonis on.

Oled Maaelukomisjonis ja Euroopa Liidu asjade komisjonis. Miks just need teemad tõusid esile?

Maaeluga seotud teemad on mulle kõige hingelähedasemad, kuigi loomulikult puudutavad valdkonnana käekäiku ka teised komisjonid. Mis puudutab Euroopa Liidu asjade komisjoni (ELAK), siis see on tegelikult üks kõige olulisemaid komisjone, mis tegeleb Euroopa Liidust (EL) tulevate või minevate sõnumite edastamisega ja seisukohtade kujundamisega. ELAKil on voli anda ministritele ja ametnikele seisukoht, millega Eestit esindada EL tasandil või milline on Eesti arvamus mingis regulatsioonis, mida Euroopa tahetakse kehtestada. Eelkõige on minu eesmärk tuua ELAKisse maaelu ja regionaalset vaadet.

Kas ja kui palju Kagu-Eesti saadikud omavahel suhtlevad ja koostööd teevad?

Teeme ikka. Aktiivsem koostöö on eelkõige koalitsioonisaadikute vahel ning konkreetsete maaelu puudutavate küsimuste osas – automaks maainimestele soodsamaks, maa- ja piirkondade omavalitsuste rahastamine paremaks jms. Sellist kokkukäimiseklubi meil aga pole.

Mis puudutab üldist suhtlust, siis saadikute omavaheline läbisäämine on hoopis midagi muud, mis teelekraanidelt paistab, kus konflikte esile kutsutakse. Seega viisakas ja normaalne suhtlus on kõigi saadikute vahel.

Kõige lihtsam tõrvaka küsimus – mis kasu on olnud Maido Ruusmanni Riigikogusse valimisest ühele lihtsale tõrvakale? Milline teema on olnud sulle siiani kõige südame lähedasem?

Kõige olulisem teema, mis on ka tõrvakatele olulise mõjuga on omavalitsuste rahastamise muutmise kokkulepe (tuntud ka kui Robin Hoodi seadus), mis kaheneva rahvaarvuga piirkondadele, sh Tõrvale abiks. Olen selles küsimuses Reformierakonna poolne läbirääkimiste delegatsioon liige sobiva lahenduse leidmiseks. Nii, nagu valimistel sai öeldud, siis päris ausalt – seda maaelu vaadet on siin hädasti vaja ja seda võiks olla oluliselt rohkem. Karm tõde on aga see, et ei maksa arvata, et tallinlane muretsseb tõrvaka pärast – igal ajal on oma sark ihule ikka kõige lähemal.

Lisaks igapäevastele tegevustele olen hetkel võtnud siin Toompeal enda fookusesse kolm peamist teemat: 1) teadvustamine kõikvõimalikel tasemetel, et Kagu-Eesti on mahajäämusel järgmine Ida-Virumaa, kui jõulisemat avalikku sekkumist ei toimu; 2) meie piirkonnale omaste ettevõtlussektorite (eelkõige puit) elujõulisusele kaasaaitamine; 3) välisinvesteeringute jõudmise soodustamine piirkonda (eelkõige tootmisse, tööstusse).

Pole ju mingi saladus, et maaelu ja regionaalpoliitika ei ole väga seksikad teemad, millega ülemäära paljud tahetakse tegeleda, seetõttu pean arvestama ka nii tagasilööride kui pikema veenmise ja selgitamise ajaga, et miskit saaks tehtud.

Räägime Tõrvast ka. Kas kahel kohal olla (Ruusmann on ka Tõrva vallavolikogu esimees – toim.) on keeruline ja kuidas oma aega suudad jagada?

Kõige keerulisem on kõik tegevused aega mahutada, muidu sisuliselt mitte – mitmed kohtumised, mida heameelega teeksin kodumail silmast silma, peab tegema aja säästmiseks virtuaalselt. Samas käin ka nädala sees

ikka küllalt tihti Tõrva ning Valga- ja Mulgimaale tagasi, siis on päevakavas erinevad kohtumised ja arutelud. Teinekord tuleb lausa kolm korda nädalas edasi-tagasi sõitmist ette.

See vahetu side piirkonna, inimeste, ettevõtete ja teiste otsustajatega on küllalt väärt. Vahetud kokkupuuted olulised, sest muidu võib tekkida juhus, et räägid asjadest, millest sa tegelikult ei tea.

Kas järgmistel kohaliku omavalitsuse valimistel oled kandideerimas? Mõtled ka valla igapäevase juhtimise juurde tagasitulekust?

Tõrva on minu kodukoht ja olen juurpidi siin tugevalt kinni – siin elavad minu lapsed, ema ja vend, siin on minu kodu. Mulle läheb väga korda, mis Tõrvas toimub ja milline on selle käekäik. Olen sellele kohale ka omalt poolt palju hinge ja südant andnud, seetõttu on mul Tõrvaga selline eriline suhe.

Mis puudutab valimisi ja Tõrva valla juhtimist, siis jah, ma kandideerin tulevastel valimistel. Ja ei, hetkel ma ei plaani vallavanemaks tagasi tulla. Usun, et minust on Tõrva jaoks rohkem Toompeal kasu, koos ju võitlesime selle koha välja. Kui valija mind usaldab ja annab mandaadi, siis näeksin end ka tulevikus Tõrva Vallavolikogu esimehe kohal. Saaksin niiviisi anda oma panuse Tõrva arengusse, samas viia tõrvakate tarkuse, mured ja rõõmud otse Toompeale.

Tõrvas ilmselt pead jälgima oma igat sammu ja väljaütlemist. Kuidas on Tallinnas? Kas tunned, et suudad seal vajadusel "massi ära kaduda" ning ei pea mõtlema, et oled avaliku elu tegelane?

Nii jaburalt kui see ka ei kõla, siis see anonüümsus Tallinnas on teatud määral vabadus. Poes mind ära ei tunta ja saan mõnusasti nautida privaatsust. Vaimsele tervisele on see igati kasulik. Samas paneb amet ikka ka kõrgendatud hoole kohustuse oma väljaütlemisele ja käitumisele. Et peab ikka mõtlema ja vastavalt käituma, jah. Aga selline see rahvateenri amet juba on.

Omakandimehega Riigikokku!

Maido Ruusmann kutsub tõrvakaid Toompeaga tutvuma kolmapäeval, 15. mail. Bussikoha broneerimiseks saada oma ees- ja perekonnanimi koos isikukoodiga e-posti aadressile maido.ruusmann@torva.ee. Kohtade arv on piiratud ning kehtib põhimõte, kes ees, see Riigikogus. **Küsi lisainfot numbril 522 8355.**

Väljasõit algab hommikul Tõrva keskväljakult. Päevakavas on majatuur ja Riigikogu istungi jälgimine. Täpsem ajakava saadetakse registreerunutele nädal enne ekskursiooni.

Väljasõit on huvilistele tasuta

Viimastel viis mehe parlamendisadituke korvpalliturniirile Leetu.

Kuidas maandad pingeid ja veedad vaba aega?

Eelkõige kõikvõimalikel viisidel liikudes. Olen kogu elu väärtustanud liikumist ja sporti, küll on aga olnud aegu, eriti viimastel aastatel vallavanemana, kus pole sellele piisavalt tähelepanu jõudnud pöörata, pole olnud aega, kogu aeg olen olnud tegevuses. Aga selleks aja võtmine on tegelikult enda kättes ja on äärmiselt oluline oma tervise hoidmise jaoks. Füüsiline ja vaimne tervis on nii seotud. Olen võtnud aktiivselt liikumise fookusesse ja proovin iga päev teha vähemalt

tund aega mingit liikumist või sporti.

Sean endale ka huvitavaid vabeheesmarke – näiteks veebruaris suusatasin läbi kõik suusakeskused, kus veel lund oli. Igal laupäeval või pühapäeval proovin jõuda Jõulumäe Tervisespordikeskusesse rannatennist mängima. Nädal enne lehe ilmumist sõidan Leetu koos Jüri Ratase, Hendrik Terrase ja teistega Balti parlamentide meistrivõistlustele korvpalli mängima – ka see on hea vaheldus ja väljakutsuv võimlus pingete maandamiseks.

Euroopa Liidu asjade komisjoni kohtumine vabariigi presidendiga.

MUUSEUMIÕO TULEB TAAS!

Laupäeval, 18. mail toimub Muuseumiõo "ÕÖS ON VABADUST!"

Üle 160 muuseumi ja mäluasutuse on sel õhtul avatud kell 18-23, pakkudes põnevaid eriprogramme. Sel õhtul on muuseumipilet vaid 1 euro! Mitmed muuseumid avavad oma ukseid lausa TASUTA.

Tutvu programmidega Muuseumiõo kodulehel aadressil www.muuseumioo.muuseum.ee

TÕRVA PALLILE HÕBEMEDALID

Tänavused Valga maakonna võrkpallimeistrivõistlused meeskondadele toimusid Käärikul, kus kokku osales kuus meeskonda Valga ja Viljandimaalt. Tiimid mängisid omavahel läbi turniirisüsteemis, kus iga võidetud geim andis punkti. Kuigi otsustavas mängus Tõrva Pall küll võitis Puka meeskonda, saavutati 8 punktiga just Puka järel (9 punkti) teine koht. Pronksmedalid kuulusid Viljandi vallale. Tõrvast osales ka Tõrva VK nooruslik tiim, kes küll võitlesid kõvasti ja said ka geimivõidu kätte, aga jäid siiski seekord kuuendaks.

ÜLERIIGILISELT OLÜMPIAADILT 3. KOHT

23. märtsil toimus Tartus Miina Härma Gümnaasiumis ajalooloolümpiaadiüleriigiline lõppvoor. Tõrva gümnaasiumist osales lõppvoorus kaks õpilast: Richard Ruusmann ja Elis Ütsik. Lõppvooru olümpiaaditööde koostajad olid Tartu Ülikooli õppejõud.

Oma väga häid ja tugevaid teadmisi näitasid mõlemad osalejad ja 8. klassis õppiv Ruusmann saavutas vabariiklikus voorus 3. koha, 9. klassis õppiv Ütsik 11. koha.

Õpilasi juhendas õpetaja Eve Tilk.

TÕRVA JK MEESKOND JÕUDIS FINAALI

Tõrva JK esindusmeeskond osales Valga rahvusvahelisel turniiril, kus võideti kindlalt oma alagrupp ja jõuti finaali. Finaalis kohtuti Gauja meeskonnaga, keda alagrupis võideti 2:1.

Finaal oli pingeline ja normaalajal väravaid ei löödud ehk turniirivõitja otsustati penaltiseerias.

Kahjuks pidid pingelises võitluses tõrvakad vastu võtma seekord napi kaotuse ja hõbemedalid.

Tõrva meeskonna jaoks oli see turniir aga hea ettevalmistus liigahooajaks ja ideaalne võimalus katsetada omavahelist koostööd. Läinud laupäeval alustati juba ka III liiga mängudega, kus avamängus sõideti külla Otepää meeskonnale. Kahjuks tuli seekord kangetele konkurentidele 1:2 alla vanduda.

Eesti väikese karikavõistluste raames kohtutakse 1/32 finaalis Tallinna FC Smsraha meeskonnaga, kes mängib samuti III liigas.

TÕRVA SPORDISELTS HOOLITSEB TERVISERADADE EEST

2024. aastal tegutseb MTÜ Tõrva Spordiselts 15. hooaega Tõrva piirkonna spordiürituste korraldajana ning Tõrva valla terviseradade haldajana. Ühing on liikumisharrastuste propageerija ja liikumiseks vajaliku keskkonna arendaja – 2023. aastal viidi läbi 44 erinevat spordi ja liikumisüritust osalejate arvuga kokku üle 2200 inimese.

Spordiselts on lisaks ürituste korraldamisele oma õlule võtnud ka Tõrva valla terviseradade aastaringse hoolduse. Terviseradade keskus asub Tõrva Gümnaasiumi pargis, kus algavadki matka, suusa, jooksu ja rattarajad. Pikim neist on 2015. aastal tähised saanud 11,1 km pikkune matkaring, mis teeb tiiru ümber Tõrva linna. Läbides looduskauneid kohti ja vaatamisväärsusi on matkarada ja selle erinevad lõigud kasutuses pea kõigil Spordiseltsi korraldatavatel spordiüritustel.

Valgustatud suusarada ja Härma suusaring on aktiivses kasutuses talvekuudel, aga muul ajal saab nendel joosta, kepikõndi harrastada ja rattasõiduga tegeleda. Lisaks igapäevasele rajahooldusele tuleb kevadel ette võtta suuremaid töid, näiteks on vaja kaevata kraave, paigaldada truupe, eemaldada võsa ja katta liigniiskeid rajaosi hakkepuiduga. Tänavuse lumerohkuse tõttu on palju tegevusi seotud puude ja okste eemaldamisega radadelt.

Tõrva Terviserajad kuuluvad Eesti Terviseradade koosseisu – tänu SA-le Eesti Terviserajad oleme saanud nii radade tähised ja rajakaardid. Tõrva Terviserada on saanud tunnustuse 2017. aastal kui parim Eesti terviserajadirajatis.

Rahastus läbi projektide

Kuigi ühing ise on väikesearvuline on meil hea koostöö paljude vabatahtlike, koostööpartnerite ja omavalitsusega. Suuremate investeeringute ning vajalike seadmete ja inventari soetamiseks teeb ühing projektitaotlusi ja

Terviseradadel käib kevadeti kibekiire töö.

leiab võimalusi liikumisürituste korraldamiseks lisatoetuste saamiseks.

Eriti tore on see, kui saame terviseradade arendamisel kohalike ettevõtjatega koostööd teha. Nii sündis eelmisel aastal koostöö RMK-ga Riiska Tõrviku metsatööde käigus. RMK Valgamaa metsaülem Risto Sepa sõnul lepitati kokku kogukonnaga, et terviserajad kaetakse raie käigus kogutud okstest tehtud puruga.

„Kuna tegemist on kõrgendatud huviga alaga, siis arutas RMK metsatööde plaani enne kohaliku kogukonnaga läbi ja tegi töö ära kohalike soovide arvesse võttes. Kuna Tõrva Spordiselts soovis katta radu hakkepuiduga, koguti raietöödel oksad kokku ja jäeti metsa alla,“ selgitab Sepp.

„RMK arvestab kogukonna ja nende soovidega, kui see on vähegi võimalik. Lisaks sellele, et saime jätta oksad radade jaoks, tegime ka oma raieplaani ringi:

inimeste soovil jätsime ühes metsaosas raie ära ja tegime seda teises osas,“ räägib metsaülem.

RMK tegi Riiska-Tõrviku metsas kahel alal aegjärgse raie – see tähendab, et vana metsa võeti hõredamaks, et jaguks valgust ja kasvuruumi ka uutele puudele.

4. mail on plaanis raiatud alale istutada enam kui tuhat männiistikut, et uus metsapõlv kindlamini ja kiiremini kasvama hakkaks. Istutamisel saab igaüks oma panuse anda: talgutest osa võtta soovijad peaksid oma osalusest teada andma Tiina Neumannile 1. maiks e-kirjaga aadressile tiina.neumann@torva.ee. Kõigile neile, kes osalesid raie eelsetel koosolekutel ja kes end talgutele kirja panevad, saadetakse täpsustatud info talgupäeva kohta.

„Riiska-Tõrviku tööde kokkulepe on hea näide, kuidas üheskoos teha asju nii, et mõlemad pooled on tehtuga rahul,“ lausub Risto Sepp. WUus mets saab kasvama hakata, samas ei tekkinud raiega kardetud lagedat ala, sest osa suuri puid jäi ju kasvama. Ja kohalikud saavad liikuda paremaid radu mööda,“ lisas ta.

Radadele sai juurde haket

MTÜ Tõrva Spordiselts on väga tänulik koostöö hea sujumise eest RMK-ga, suur tänu ka sel aastal ettevõtmisega ühinenud Graanul Investile. Märtsi alguses toimetati terviserajal Graanul Hake meeskond: metsatöödest jäetud oksad purustati kohapeal ja puiduhake veeti terviseraja erinevatesse lõikudesse. Puiduhakkurid ja hakke-veoautod toimetavad Graanul Hake AS-i ettevõtte all, kuuludes Graanul Invest gruppi.

„Graanul Hake AS baseerub oma suurema osa masinapargiga Helme Graanul OÜ territooriumil ja valdav osa töötajatest on kohalikud inimesed, seetõttu on ettevõtte valmis ka panustama kohali-

Spordiseltsil täitub 15 tegevusaastat

MTÜ Tõrva Spordiselts on asutatud 2009. aastal vabatahtlikkuse alusel. Selles on ühinenud isikute iseseisev kasumit mittetaotlev organisatsioon, mis tegutseb avalikes huvides. Tõrva Spordiseltsi põhikirjalisteks eesmärkideks on loodusliikumise ja terviseradade arendamine ja hooldamine, sportimiseks ja vaba aja veetmiseks soodsate tingimuste loomine, kogukonna üldine kehalise aktiivsuse tõstmine, spordiürituste korraldamine ning mitmesuguste spordialade viljelemine ja arendamine tervisespordist kuni tippspordini, samuti võimaluste otsimine alternatiiv- ja (ekstreem) spordi arendamiseks.

ku kogukonna heaks – eriti just inimeste tervise ja liikumisharjumuste parandamiseks,“ sõnas puiduhake töid korraldanud Rauno Mõts.

Pidev areng heade ja väga heade sportimis- ja liikumisharjumuste tingimuste loomise heaks on olnud läbi aastate Tõrva Spordiseltsi südameasjaks. Pingutame selle nimel, et meie poolt pakutavad spordi- ja liikumisüritused oleksid kvaliteetsed ja mitmekesised ning kutsuksid kaasa lööma nii koduvalla spordist lugupidavaid kui ka naabervaldade liikumisharrastajaid ja sportlasi.

Juba 8. aprillil on Tõrva terviseraja matkaringil ja Hummulu terviserajal algamas populaarne mänguline liikumisüritus „Otsi sõnu!“.

Tõrva liigub!

Tõrva JK on valmis uueks hooajaks.

Eelluure noorte Küprosele sõiduks

Triin (vasakul) ja Aveli (paremal) koos võõrustajatega.

Triin Jõgisuu, Tõrva Avatud Noortekeskuse juhataja

Ühel sombusel märtsikuu hommikul alustasime Tõrva Gümnaasiumi õpilasesinduse presidendi Aveli Heletuliga sõitu Tallinna poole, et lennata Küprosele noortevahetuse eelviisidile. Kohvrise pakkisime suvekleidid ja lühikesed püksid (ilmateade lubas ju 22 kraadi sooja).

Meie esimene peatuskoht oli väike

mägine 800 elanikuga küla Agros, kus vesi on puhas, inimesed külalislahked ja roosid on linna sümboliks. Pisikesed armsad majad mägede vahel, sõbralikud inimesed, kitsad mägianteed, kaunis loodus – imeline koht puhkuseks. Kohapeal selgus, et temperatuurid Agrosel on kuni 10 kraadi madalamad kui mujal Küprosel, seega kleidid jäid kohvrise ja joped tuli selga jätta.

Soojad inimesed

Esimese öhtul käisime kohalikus hotellis elavat muusikat kuulamas. Seal kohtusime ühe kena 71-aastase harrasmehega, kes igal laupäeval seal tantsimas käib. Tema õpetuste järgi saime ka meie rahvuslike rütmide saatel traditsioonilisi tantse tantsida. Öhtu lõppedes kutsus ta meid järgmisel hommikul kell 9 enda verandale

teed jooma – ta elas meie külalistemajast kahe sammu kaugusel.

Selgus, et tema külalislahkust on nii mõnedki Agrosipito külalistemajas ööbijad tunda saanud. Ta rääkis meile oma elust ja tervislikest eluviisidest, oma perest, roosikasvatusest. Ta pakkus enda põllul kasvatavatest taimedest valmistatud teed ja hommikust vitamiinipommi astelpajust.

Ka järgmisel hommikul samal ajal ootas ta meid enda terrassil roositeega ning oli meile koju kaasa võtmiseks kokku pannud ka pisikesed pakikesed teega ning purgikese roosiõliga. Kõik tema enda põllul kasvatatud ning oma kätega valmistatud. Tema ehedus ja külalislahkus on ilmselt see, mis mulle Küprost meenutama jääb.

Pühapäeval kohtusime kohalike noortega, kes käivad keskkooli lõpuklassis. Nad olid just lõpetanud bioloogia eratunni ja seejärel tutvustasid nad meile Küprose haridussüsteemi eripärasid. Nende koolipäev algab kell 7.30 ja lõppeb kella ühe paiku. Pärast seda söövad kodus lõunat ning siis jätkub õppimine. Kuna ülikoolidesse sisseastumisel on tihe konkurents, peab iga abiturient võtma tasulisi eratunde. Nende päevad on väga pikad – sageli lõppevad nende tunnid alles kella 19-21 paiku. Hobideks neil sellel aastal aega ei ole.

Kuna noored kiirustasid järgmisesse tundi, alustasime meie vastuvõtva organisatsiooni esindajatega noortevahetusega seotud asjaajamist: arutasime läbi päevakava ja noortevahetuse reeglid, tutvusime Küprose oludega, vaatasime üle kohad ja asutused, mida noortevahetuse ajal külastatakse, käisime mägedes ja nautisime head toitu.

Tempo on rahulik

Järgmisel päeval sõitsime bussiga pealinna Nicosiasse. Seal oli juba soe: hommikul kevad, keskpäeval suvi ja öhtul talv, naagu nad ise hetke ilma kirjeldasid. Pealinnas kohtusime 10. klassi õpilastega, kes ka meie noortevahetusest osa võtavad, ning nende inglise keele eraõpetajatega, kes lisaks vabatahtlikena noorsootööd teevad. Pikalt me jälle noortega koos aega veeta ei saanud, kuna ka nemad kiirustasid eratundide võtma (olenemata sellest, et oli riigipüha). Pärast igat õppeaastat peavad nad tegema paljudes ainetes üleminekueksamid, et järgmisel klassi astuda.

Selgus, et Küprosel noorsootöö reguleeritud ei ole – neil pole noorsootöötajate jaoks isegi oma keeles nime. Kõik noorsootööga seondud tehakse vabatahtlikkuse alusel. Küll on neil aga olemas noorte infokeskused, kus noored saavad kasutada arvuteid, mängida lauamänge, kasutada presentatsiooni tegemiseks vahendeid jne. Neid me seekord külastada ei jõudnud (piilusime läbi kõigest läbi akna), aga üks noored aprillis vaatavad ka need üle ning tõmbavad paralleele meie ja Küprose noorsootöö vahel.

Küprose inimesed tunduvad toimetatvat rahulikus tempos – nad ei kiirusta ega muretse tühiste asjade pärast, naeratavad, nautivad pikki kohvipause sõpradega ja head toitu. Loodetavasti on meil neilt vaimse tervise hoidmise teemadel palju õppida. Aga selle välja uurimise jätmega juba nende 20 noore hooleks, kes aprilli koolivaheajal meie vaimse tervise teemalise Erasmus+ projekti raames Küprosele lendavad.

Tõrva Avatud Noortekeskus on õpereisideks rahastust saanud Erasmus+ programmist

Tõrva õpilasfirma käis Leedus

Suures osas Tõrva Gümnaasiumi noormeestest koosnev õpilasfirma AMP osales 26.-28. märtsil Leedus Kaunases toimunud rahvusvahelisel õpilasfirmade eXpol (International Student Companies eXpo in Kaunas).

Õpilasfirma AMP on käesoleva õppeaasta alguses tegevust alustanud Tõrva Gümnaasiumi ja Valgamaa Kutseõppekeskuse õpilaste loodud ühine ettevõtte, kuhu kuuluvad neli noormeest: Mattias Aus, Marion Vister ja Riivo Pippa õpivad Tõrva Gümnaasiumi 11. klassis, Are Saarma aga Valgamaa Kutseõppekeskuse rahvusvahelise logistika esimesel kursusel). Õpilasfirma toode on laualamp, mille valmistamisel taaskasutatakse erineva suuruse ja kujuga klaastarad.

Firma kaasasutaja Mattias Ausi sõnul läheb ettevõtte üldjoontes hästi – on kiiremaid, aga ka rahulikemaid aegu. “Kõik oleneb müügilolevatest lampidest. Toodame pidevalt neid juurde, seega on meil alati kindel varu olemas. Tööd jagub ja kliendid on olnud rahul,” rääkis Aus.

Hea keelepraktika

Lõuna-Eestist osales Leedus kokku kaheksa õpilasfirmat kokku kuuest koolist: ROKA Mustvee Koolist, Leilix Põlva Gümnaasiumist,

Õpilasfirma AMP ammutas Leedus kogemusi ning sai väärt suhtluspraktikat. Foto: Erakogu

Jõuks Luunja Keskkoolist, Odore ja Applebar Viljandi Gümnaasiumist, Mandlix ja Assaidu Võru Gümnaasiumist ning Tõrva Gümnaasiumi ja Valgamaa Kutseõppekeskuse ühisfirma AMP.

Bussisõit Kaunasesse ja tagasi oli pikk, kuid tutvuda sai teiste Lõuna-Eesti ettevõtlike noorte ja nende tegemistega. Kohale jõudes asuti kohe Kaunase linna avastama: vaadati üle kaubanduskeskus,

kus võistlus ja müügitegevus toimuma hakkasid ning uuriti ka hotelli ümbrust. Noored said ürituse käigus lähemalt tutvavaks Bulgaaria noorte Ivani ja Mitkuga, kes rääkisid oma kodumaast, koolist

ja tootest. Näiteks jäi kõlama see, et koolimaja korrused on jaotatud klasside põhiselt – see lahendus kõnetas poisse väga. Kohtunike ja klientidega müügialal suhtlemisel said noormehed õhtralt praktiseerida inglise keelt.

Kohvikute laudadele

Kokkuvõttes jäid õpilasfirma AMP liikmed reisiga väga rahule ja on uhked, et said osaleda sellisel suurel rahvusvahelisel üritusel. Kuigi auhindu koju veel ei toodud, hindavad noored saadud kogemusi, emotsioone, uusi tutvusi ja ideid kõrgelt. Reis Leetu andis neile motivatsiooni veelgi juurde, aga ka rohkelt mõtteid, kuidas firmaa edasi minna.

Koostööpartnereid noormehed veel leidnud ei ole, aga on olnud mõtteid teha koostööd kohvikutega, et toitlustusasutuste laudadel oma tooteid reklaamida. “Tulevikus plaanime teha juhtmevabu laualampe. Kas see ka meil õnnestub, seda ei oska praegu öelda, sest pudelisse on tehnikat raske paigutada. Hetkel aga proovime jätkata samas vaimus ja töötame selle kallal, et meie lambrid jõuaksid ka kaugemale kui Lõuna-Eesti,” avas Aus plaane.

Osalemine rahvusvahelisel õpilasfirmade eXpol sai võimalikuks projekti “Lõuna-Eesti ettevõtlikud noored” (LEEN), raames. Projekt LEEN on sündinud Valga, Viljandi, Võru, Põlva, Tartu ja Jõgeva maakonna koostööst.

Tõrva valla üldplaneeringu kehtestamine

Tõrva Vallavalitsus annab teada, et Tõrva Vallavolikogu 21.03.2024 otsusega nr 1-3/2024/6 kehtestati Tõrva valla üldplaneering.

Üldplaneering on koostatud kogu valla territooriumi kohta.

Tõrva valla üldplaneeringu koostamine ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimine algatati Tõrva Vallavolikogu poolt 18.09.2018 otsusega nr 33.

Üldplaneeringu koostamise eesmärk on valla ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määramine ning eelduste loomine hea elukeskkonna kujundamiseks. Üldplaneering toob välja üldised suundumused tehnilise ja sotsiaalse taristu väljaarendamise osas, määrab detailplaneeringu kohustusega alad ning annab tingimused ruumiliste väärtuste (roheline võrgustik, väärtuslikud põllumajandusmaad, miljööväärtuslik hoonestusala jm) säilitamiseks. Samuti määrab see erinevate juhtotstarvetega maa-alade kasutus- ja ehitustingimused. Üldplaneeringus on ühtlustatud ühinenud omavalitsuste üldplaneeringute maakasutus- ja ehitustingimused.

Üldplaneeringuga paralleelselt viidi läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH). Planeeringu elluviimisega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju ega riigipiiri ülest keskkonnamõju. KSH poolt tehtud põhjendatud ettepanekud lisati planeeringusse.

Üldplaneeringu ülesannete lahendamisel on Valga maakonna planeeringuga määratud suuniseid ja tingimusi täpsustatud. Täpsustused ei muuda Valga maakonna planeeringu 2030+ põhilahendust.

Üldplaneeringu materjalid on kättesaadavad Tõrva Vallavalitsuse kodulehel aadressil www.kov.torva.ee/et/uldteave-uldplaneering või Tõrva Vallavalitsuses (Kevade 1, Tõrva linn, Tõrva vald).

VIISTEIST AASTAT NOORTE HINGEDE VÄRVE

Hingevärvid on ühendanud teatrichuvilisi noori juba 15 aastat.

Kärt Karu

Mäletan oma esimest Hingevärvide proovi. Seistes Tõrva Avatud Noortekeskuse teise korruse konverentsiruumi ukse taga, pidin vähemalt kolm korda sisse ja välja hingama.

Pärast põhikooli olin otsustanud, et minu näitlemised on näideldud, kuid nüüd seisin ma aga seal. Tol õhtupoolikul astusin oma koroonaajal tekkinud mugavustsoonist välja ja minust sai osa Hingevärvide perest. Perest? Hingepere, nagu me seda hellitavalt kutsume, on kamp ägedaid noori, kes ei karda särada, naudivad üksteise seltskonda, on üksteise jaoks olemas ka seda juba 15 aastat. Just täpselt nii kaua on noortesse sisendatud julgust esineda ja erineda.

Milline oli aga kõige-kõige esimene Hingevärvide proov 15 aastat tagasi, kust tuli üldse selline mõte noorte-

ga teatrit teha? Noorteteatri esimene juhendaja Külli Alumäe sõnas, et kultuurimajas polnud ühtegi näiteringi ja nii tehti talle ettepanek uue näiteringiga alustamiseks. Kokku tulid väga loovad ja erilised noored. "Nad kõik olid omamoodi isiksused ja sealt sündis ka trupi nimi – Hingevärvid," meenutas Alumäe.

Improvisatsioon

Väikelinnade ja maakohtade noorte näitetruppe näeb tihti ainult kooliteatrite lavadel, Hingevärvid on aga märksa suurema amplituudiga. "15 aastat tagasi tulid esimesed koolitajad Soomest Eestisse improteatrit tutvustama ja minul oli võimalus nendel koolitustel osaleda," räägib Külli. Sealt alates tegeldi maakonnas ja ka kooliteatri lavadel usinalt impro propageerimisega.

Improkava "Harjutusi iseseisvaks eluks" oli Hingevärvide noortele mõnusaks väljakutseks – improviseeriti

erinevates olukordades nii elus kui ka laval. Improteater on Hingevärvidele siiani südamelähedane. Proovides tehakse vastavaid harjutusi ning kohalikel üritustel on nii mõnigi kord improteatrit tehtud. Minagi olen Hummuli valla päevadel mesilast pidanud mängima.

2017. aastal, pärast aastast pausi, võttis Küllilt teatepulga üle Hingevär-

vide kasvandik Romet Piller. Küsisin Küllilt, kas kõrvalt vaadates on midagi ka muutunud? Ta leidis, et ikka paremuse poole: "Romet on väga andekas noor lavastaja, kes on Hingevärvide lippu on hoitud kõrgel".

Kolm truppi

Mäletan oma paarist aastast Hingevärvidega kahte asja. Esiteks – kui tekstiraa- mat maha kukub, siis tuleb sellele peale istuda ja ülejäänud peast mängida. Teiseks – näidendil, lavastusel ja etendusel on konteksti vahe. Näidend on paberil, lavastus on näidend, mis jõuab lavale, ja etendus on see, mida vaatama minnakse. Külli arvates aga sõnastusel vahet ei ole: "Tähtis on see, et lugu, mida laval esitatakse, jõuaks vaatajani ja puudutaks igat külastajat".

Mida on Hingevärvide ajast rõõm meenutada? "Kindlasti jäävad meelde laureaadiitlid ja tunnustused vabariiklikel kooliteatrite festivalidel. Samuti unetud ööd ja lõbus möll igal festivalil," meenutab Külli. Minul on aga rõõm meenutada oma viimast hooaega Hingeperega. Eelmisel aastal, 15. juubeli valguses võtsime ette suure tuuri lavastusega "Kes saab noorust keelata, kui ta tahab hõisata!". Kokku andsime üle 15 etenduse. Möllasime nii, et vähe ei olnud.

Sel, 15. hooajal alustas Hingevärvides kolm truppi: roheline, kollane ja punane. Kõik need kolm kostitavad peatselt publikut eriilmeliste lavastustega, pidamata ei jää ka juubel. Noorte hingede värvid säravad edasi kas ühel või teisel moel.

Hingevärvid oma algusaastatel.

VELLO JASKA uue luulekogu esitlus

Äsja ilmus trükist Vello Jaska järjekordne kirjandusteos, seekord mulgimurdeline luulekogu „Kodukiilsit mõttekilde“.

Kogumik sisaldab autori viimasel ajal kirjutatud värsse, kusjuures mõned nendest pärivad hiljuti Pent Nurmekundi nimelisel mulgimurdelisel luule- ja jutuvõistlusel laureaadi nimetuse. Luule- raamatut sirvides võib kogeda, et kirja- mees on jäänud truuks oma loomingu põhilaadile – kodukoht ja loodus, maa ja rahvas, elu mõte, lähedased inimesed ja nendevahelised suhted ning igatsus pöörduda oma esivanemate elulaadi ja oma juurte juurde.

Autor tabab mainitud nähtusi ning ilminguid läbi pidevalt muutuva aja ja olustiku. Ühtaegu on kogumikus oma kindel koht ka huumoril, sõnamängul ja ühiskonna valupunktile osundamisel. Seda kõike suudab Vello Jaska oma

luuleridades väljendada üksnes temale omase lihtsuse, meloodilisuse ja meisterlike kujutluspiltide loomisega.

Luulekogu „Kodukiilsit mõttekilde“ on värvitruks ja kõvade kaantega. Ilustratsioonideks on kasutatud autori enese värvifotosid ja Ülle Rosenbergi joonistusi. Raamatu keeletoimetaja on Kristi Ilves ja toimetaja Egon Ilisson.

Kogumiku „Kodukiilsit mõttekilde“ esitlus toimub **neljapäeval, 9. mail algusega kell 18 Tõrva Muusikakooli saalis**. Loetakse luuletusi trükilõhnalise raamatu lehekülgedelt, meenutatakse antud teose saamislugu ning vesteldakse oma kodukeele ja -kultuuri edendamise olulisusest. Muusikalisi elamusi pakuvad ansamblid Kirime ja Hermes. Kes soovib, võib kõnesoleva raamatu endale soetada.

Kevadõhtu luule ja muusikaga on tasuta. Kõik luulehuvilised on oodatud.

Reklaami Tõrva Teatajas

**Hinnakiri leitav
Tõrva valla kodulehelt
Kirjuta: kuldne@kuldne.com
537 369 92**

**Saekettide valmistamine,
teritamine ja parandamine.**

**Hüdrovoolikute
valmistamine.**

Hüdromar OÜ tel. 56294013.

TM HOOLDUSGRUPP

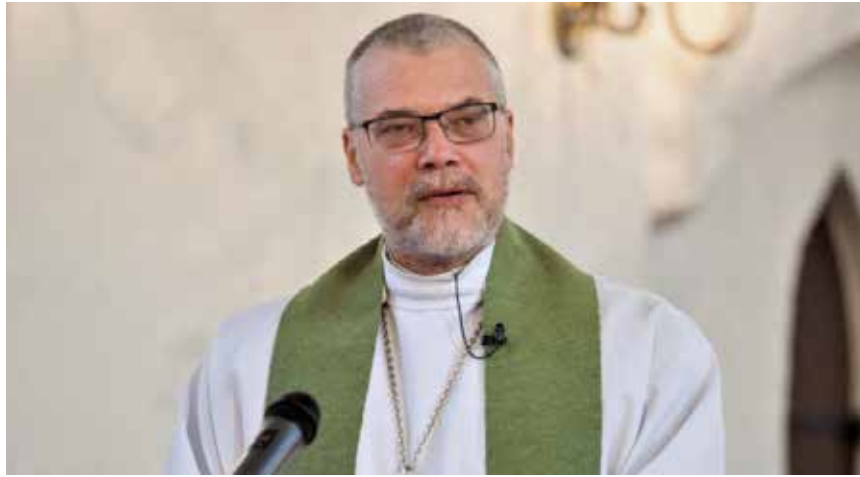
**AUTOREMONT
REHVITÖÖD
AUTOHOOLDUS
PUKSIIRTEENUS
AUTORENT**

tel 5199 9502
tmhooldusgrupp@gmail.com

Piirimäe talu, Helme alevik,
Helme vald, Valgamaa
68608

TM HOOLDUSGRUPP OÜ

Piiskoppide vahetumise aasta

Piiskop Marko Tiitus. Foto: Viljandi Jaani kogudus

Arvo Lasting

Eesti luterlikus kirikus on üsna mitu aastat arutatud küsimust, kuidas korraldada meil piiskoplikku teenimist. Tegelikult oli piiskoppide küsimus päevakorras juba ka enne Nõukogude aega. Siis aga arutelud peatusid kauaks ajaks ning Eestis pingutas hakkama saada üks peapiiskop ja üks piiskop.

Sellel sajandil on peapiiskopi koormus kasvanud mitmel põhjusel, näiteks välissuhtluse tõttu. Seetõttu suudeti 2015. aastal ametisse pühitseda veel kaks piiskoppi. Nüüdseks on Tiit Salumäe ja Joel Luhamets jõudnud pensioniikka.

Viimane nendest korraldas Tartu Pauluse kirikus tänapäevase ja paastuaja kohase lõunasöögi, kus osales palju vaimulikke. Ka piiskop Einar Soone on jäänud pensionile.

Nii valis Kirikukogu peapiiskopi palvel uued piiskopid. Ei ole küll Eestis kehtestatud täpseid piiskopkondi, aga on leitud sobivad vaimulikud kandma piiskopiametit kolmes piirkonnas. Ove Sander asub Tallinnas – tema aitab peapiiskopil hooldada väliseesti kogudusi. Anti Toplaan teenib Saaremaal ja hoolitseb piiskopina Lääne-Eesti eest. Marko Tiitus jätkab Viljandi Jaani koguduse õpetajana, ta on kõrgemaks karjaseks Lõuna-Eestis, s.t Valga, Viljandi, Võru

ja Tartu praostkondades. Ka kirikutöö valdkondade juhtimine on jaotatud piiskoppide vahel.

Kõik kolm piiskoppi ordineeritakse üheskoos Tallinna Toomkirikus jüripäeval. Maikuu jooksul pühitsetakse piiskopid oma kodukirikutes piirkonna ülemkarjasteks, Viljandi Jaani kirikus toimub selline talitus teisel nelipühäl. Peamiselt küll tundub, et piiskopid üritustel saavad esindada Kirikuvalitsust samamoodi nagu varem praostidena. Piiskoppidena on neil aga pisut enam volitusi järelevalve tegevuseks oma piirkonnas. See peab olema ikka toetav järelevalve tegevus, nii et loodetavasti tunneme nüüd olevat meile lähemal kui lihtsalt pealinnas. Marko Tiitus tuleb piiskopina osalema Taagepera kiriku juubelile 9. juunil.

PAKU OMA METSA, VÕSA RAIEÕIGUS MEILE

Kiire tehing, kindlatel tingimustel.

505 5589

RAO METALL on rohkem kui 10 aastase ajalooga ettevõtte, kes ostab neljas Eesti paigas kokku vanametalli.

TASUTA vanametalli käru kaheks tunniks.

Tõrva teenindusplats
Avatud:
E-R 9-16,
L 10-14,
P Suletud
Kontakt +372 5300 5356
raometall@gmail.com

Alates suvest võtame vastu autoromusid!

www.raometall.ee

Sõiduautode
ja vanametalli
KOKKUOST
ALATI HEAD HINNAD

5198 1222

PETSERI 38A, VALGA
www.tolmets.ee

OSTAN METSA- JA PÕLLUMAAD

TELEFON 5527322

OSTAME PÕLLU- JA METSAMAAD

OLEME SUURIM ERAMAA OMANIK
VALGAMAAL JA TEGUTSENUD ÜLE 25 AASTA

ANTS ERIK
50 91 575

METSATERVENDUSE.EE

TEHASEPOOD

VOODID, MADRATSID, DIIVANID
TÖÖSTUSE 10, TÕRVA

E-R

08:00-16:30

LAUPÄEVITI

10:00-14:00

Info +372 5538480

Sime Beds

TEATED

Helme kirikus toimuvad jumalateenistused pühapäeviti kell 11. Soovitav liikmeannetus on 30 eurot.

Taagepera kirikus toimuvad jumalateenistused 21. aprillil ja emadepäeval, 12. mail kl 14.

Tõrva Misjonimajas toimuvad jumalateenistused üle pühapäeviti kl 15. Küsimuste-vastuste õhtu toimub neljapäeviti kl 18.

Kontaktandmed:

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Helme Maarja kogudus
e-post arvo.lasting@eek.ee, tel 524 9654 või 763 3340
a/a Swedbank a/a EE512200001120082428

Kirik on avatud K-N kl 10-13 (soovitav eelnevalt kokku leppida)

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Taagepera Jaani kogudus
a/a Swedbank EE842200221013466795

TÕRVA IMMAANUELI KOGUDUS

isakodu1@gmail.com, 5170101
a/a EE841010202006874002

Tõrva Jehoova tunnistajate kogudus
Pühapäeviti kell 11 toimub pooltunnine avalik arutelu elulisel teemal piibli vaatevinklist. Koosolekud toimuvad Valga mnt 61, Tõrva linn. Lisaks on võimalik jälgida ülekannet internetis. Lisainfo tel 5559 4411 või veebisaidilt WWW.JW.ORG (Meist/Koosolekud).

Reakuulutused

Metsamaapinna ketasadraga ettevalmistamine istutamiseks
53464785 või info.metsaader@gmail.com

Küttepuid, pelleti ja briketi müük üle Eesti.
www.puu24.ee või helista 5200093, 6000136

KEVADE KESKUSE ARVUTIPOOD

- Arvutite hooldus ja remont
- VHS digitaliseerimine
- Uued ja kasutatud arvutid
- Paberfotode digitaliseerimine
- Kaamerate paigaldus

Kauplus avatud E-N 12:00-17:00
Väljakutsed E-N 9:00-12:00, R 9:00-17:00
info@silverarvuti.ee või 5015282

- HAUAKIVID
- HAUAPLAADID
- VEDU JA PAIGALDUS
- NIMEDE JA DAATUMITE JUURDERAIE
- HAUAKIVIDE PUHASTAMINE JA UUENDAMINE

Tel. 517 2521

<http://www.torvakiviraidur.ee/> ; e-post: torvakiviraidur@mail.ee

Puurkaevud

Maaküte

Veesüsteemid

Biopuhastid

Septikud

Mahutid

KONTAKT

www.PUURVESI.ee
Info@puurvesi.ee
+372 5566 2032
+372 5569 4310

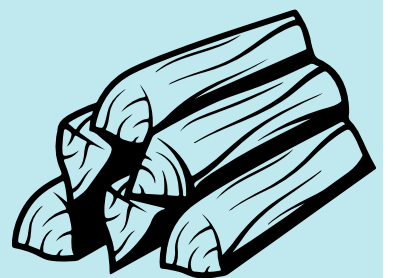
THKK müüb!

Hall lepp 60-65 €

Must lepp 65-70 €

Kuiv küttepuid 30 cm 78-83 €
50cm 75-80 €

Tel: 56 51820

Kaljukindel valik!

Vabadus,
õiglus,
julgeolek.

9. juunil vali sotsiaaldemokraadid!

Marina Kaljurand

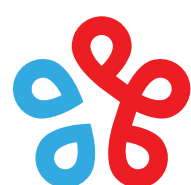
Sven Mikser

Ivari Padar

Tanel Kiik

Mõnusaim koht koolivaheaja veetmiseks on

**Tõrva
Veemõnula**

20.-28. aprillil on Veemõnula taas
külastajatele avatud kell 10.00-22.00
Hommikuujumine toimub kell 7.00-10.00